

**LIETUVOS
NOTARŲ RŪMŲ
veiklos ataskaita,
perspektyvos
ir kryptys**

LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ NARIŲ SUSIRINKIMAS

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS IR LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2024 METŲ VEIKLOS PERSPEKTYVŲ IR KRYPČIŲ PATVIRTINIMO

2024 m. balandžio 13 d. Nr. 4
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos notarų rūmų statuto 12 straipsnio 2, 9 punktais ir 40 straipsniu, Lietuvos notarų rūmų susirinkimas nutaria:

Patvirtinti Lietuvos notarų rūmų 2023 metų veiklos ataskaitą, Lietuvos notarų rūmų 2024 metų veiklos perspektyvas ir kryptis (pridedama) ir pateikti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai.

Susirinkimo pirmininkas
Lietuvos notarų rūmų prezidentas

Marius Stračkaitis

Turinys

BENDRA INFORMACIJA	6
Notarai ir notarų biurai.	6
Statistiniai duomenys.	7
2023 m. notaro įgaliojimus baigę notari.	8
2023 m. notaro veiklą pradėję notari.	9
Kandidatų į notarus (asesorių) notaro praktika 2023 m.	9
Notarinių veiksmų skaičius.	10
NOTARŲ RŪMŲ ORGANAI	11
Notarų rūmų narių susirinkimai.	11
Apdovanojimai notarams ir Notarų rūmams.	11
Notarai ir notarų biurai apygardose.	12
Notarų rūmų prezidiumas.	12
Notarų rūmų prezidiumo posėdžiai.	13
Notarų rūmų prezidiumo komisijos.	13
Notarų rūmų revizijos komisija.	14
Notarų rūmų narių mokestis.	15
Gauti ir siunčiami raštai.	15
NOTARŲ ATESTACIJA	16
Notarų atestacijos komisija.	16
Notarų atestacijos komisijos posėdžiai.	16
Notarų atestacijos komisijos nutarimų apžvalga.	17
Notarų atestacijos nuostatų pakeitimai.	18
NOTARŲ GARBĖS TEISMAS	19
Notarų garbės teismas.	19
Notarų garbės teismo posėdžiai.	19
Notarų garbės teismo išnagrinėtų bylų apžvalga.	20
NOTARŲ ATSTOVAVIMAS	25
Dalyvavimas komitetuose, komisijose, darbo grupėse.	25
Aktualūs notariato veiklą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai.	25

NOTARINIŲ VEIKSMŲ ATLIKIMAS ENOTARAS INFORMACINĖJE SISTEMOJE	29
Nuotolinių notarinių veiksmų ir mišrių notarinių veiksmų, atliktų eNotaras informacinėje sistemoje, statistika.	30
Notarų aukcionų organizavimo sistema.	31
PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJA	32
DUOMENŲ APSAUGA	33
NOTARIATAS IR KONKURENCIJOS TEISĖ	34
Konkurencijos taryba prieš Teisingumo ministeriją.	34
Konkurencijos taryba prieš Notarų rūmus ir prezidiumo narius.	34
KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS	36
NOTARŲ DRAUDIMAS	38
Notarų privalomasis draudimas.	38
Notarų savanoriškas draudimas.	39
Notarų kompleksinis netektų pajamų draudimas.	39
VIEŠIEJI RYŠIAI	40
GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO PARAMA	41
NOTARŲ SUDARYTŲ DOKUMENTŲ TVARKYMAS IR SAUGOJIMAS	42
TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS	45
Atstovavimas tarptautinėse organizacijose.	46
Veikla Tarptautinėje notariato sąjungoje (www.uinl.org).	47
Veikla Europos Sąjungos notariatų taryboje (www.cnue.be).	49
Dvišalis bendradarbiavimas.	50
Trišalis bendradarbiavimas.	50
LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2024 METŲ VEIKLOS PERSPEKTYVOS IR KRYPTYS	51

PATVIRTINTA

Lietuvos notarų rūmų narių susirinkimo
2024 m. balandžio 13 d. nutarimu Nr. 4

**Lietuvos notarų rūmų 2023 metų veiklos
ataskaita ir
Lietuvos notarų rūmų 2024 metų veiklos
perspektyvos ir kryptys**

Bendra informacija

2023 metais Lietuvos notarų rūmai (toliau – Notarų rūmai), vykdydami Lietuvos notariatui pavestas funkcijas, įgyvendino Lietuvos Respublikos notariato įstatyme, Notarų rūmų statute, kituose įstatymuose, teisės aktuose numatytus uždavinius ir vadovavosi Notarų rūmų 2023 metų veiklos perspektyvomis bei kryptimis.

Lietuvos notariatui 2023-ieji – intensyvaus pasirengimo pirmininkavimui Europos Sąjungos notariatų tarybai (CNUE) metai. Į šią atsakingą misiją notariatas ėjo notariato reformų ir profesinio tobulėjimo keliu ir, 2024 m. sausio 11 d. pradėjęs vadovauti šiai organizacijai, yra pasiruošęs atstovauti 50-čiai tūkstančių Europos Sąjungos notarų ir penktadaliui milijono notariato darbuotojų.

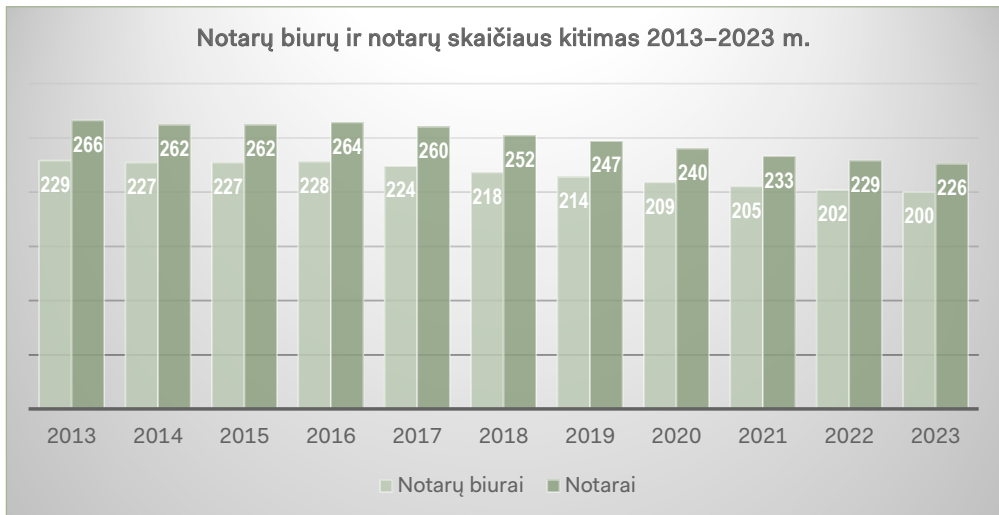
Kiekvienoje ES valstybėje notariato padėtis skirtinga, tačiau visus vienija bendras tikslas – stipri ir stabili notaro profesija, notarų atliekamo darbo kokybė, patikimumas, greitis ir efektyvumas. Todėl notariato stiprinimas – pirmasis ir pagrindinis Lietuvos notariato pirmininkavimo prioritetas.

Antrasis Lietuvos pirmininkavimo CNUE prioritetas – notarų paslaugų skaitmeninimas. Lietuvos notariatas yra pažengęs šioje srityje – sukūręs patikimai veikiančią eNotaro sistemą, turi sąsajas su valstybiniais duomenų registrais ir per nuotolinį saugų ryšį gali atlikti absoliučią daugumą notarinių veiksmų. Notarų rūmų tikslas žengti su skaitmeninėmis technologijomis ir procesais, siekiant išsauganti notaro, užtikrinančio civilinių teisinių santykių teisėtumą bei stabilumą, asmenų ir valstybės teisėtų interesų apsaugą, vaidmenį.

Kitas Lietuvos pirmininkavimo CNUE prioritetas – pagalba Ukrainai, tolimesnio bendradarbiavimo kryptį su Ukraina, kitomis narėmis stebėtojomis ir valstybėmis – CNUE partnerėmis, įgyvendinimas. Parama Ukrainai – tiek reformuojant notariatą, jį skaitmenizuojant, tiek ir padedant tiems notarams ir jų šeimoms, kurie nukentėjo nuo karo.

Notarai ir notarų biurai.

2023 m. sausio 1 d. notaro profesinę veiklą vykdė 229 notarai, 202 notarų biuruose.
2023 m. gruodžio 31 d. notaro profesinę veiklą vykdė 226 notarai, 200 notarų biuruose.

1. pav. Notarų ir notarų biurų skaičius 2013–2023 m.

Statistiniai duomenys.

2023 metai	
2023 m. gruodžio 31 d.	226 notari
Moterų	180 (80 proc.)
Vyrų	46 (20 proc.)
Notari pagal amžių	
31–40 metų	18
41–50 metų	62
51–60 metų	75
Per 60 metų	71
Vidutinis notari amžius	54 metai
Jauniausias amžiumi notari	31 metų (gimę 1992 m.) – 2 notari
Notari biurai (199)	Biure dirbančių notari skaičius
179	1
17	2
1	3
1	4
1	6
Sustabdyti notari įgaliojimai pagal Notariato įstatymo 22 ⁽¹⁾ str. (dėl akademinės veiklos)	1

Profesinio darbo stažas	
nuo 31 iki 42 metų	90
nuo 21 iki 30 metų	3
nuo 11 iki 20 metų	102
nuo 6 iki 10 metų	12
nuo 1 iki 5 metų	18

2023 m. notaro įgaliojimus baigę notariai.

2023 metais notaro profesinę veiklą baigė 11 notarų.

Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindais (notaro pareiškimu) notaro profesinę veiklą baigė 5 notariai:

2023 m. kovo 31 d. – Biržų rajono savivaldybės 2-ojo notaro biuro notarė Judita Pronckienė, notaro veiklą pradėjusi 1998 m. birželio 23 d.;

2023 m. gegužės 1 d. – Panevėžio miesto savivaldybės 2-ojo notaro biuro notarė Žydrūnė Barovskienė, notaro veiklą pradėjusi 2003 m. gegužės 2 d.;

2023 m. lapkričio 28 d. – Palangos miesto 1-ojo notaro biuro notarė Alfreda Bluškienė, notaro veiklą pradėjusi 1990 m. spalio 30 d.;

2023 m. gruodžio 29 d. – Utenos rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Dalia Malinauskienė, notaro veiklą pradėjusi 1991 m. rugpjūčio 21 d.;

2023 m. gruodžio 31 d. – Širvintų rajono savivaldybės 2-ojo notaro biuro notaras Sergejus Kizinas, notaro veiklą pradėjęs 2005 m. liepos 18 d.;

Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punkto pagrindais (notarui sulaukus 70 metų) notaro įgaliojimus baigė 6 notariai:

2023 m. vasario 17 d. – Pakruojo rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Nijolė Daubarienė, notaro veiklą pradėjusi 1990 m. spalio 23 d.;

2023 m. kovo 1 d. – Panevėžio miesto savivaldybės 4-ojo notaro biuro notarė Rima Vilčinskaitė, notaro veiklą pradėjusi 1988 m. sausio 8 d.;

2023 m. birželio 20 d. – Šilalės rajono savivaldybės notarų biuro notarė Danutė Sandarrienė, notaro veiklą pradėjusi 1990 m. spalio 2 d.;

2023 m. liepos 30 d. – Alytaus rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Birutė Zabitiienė, notaro veiklą pradėjusi 1986 m. kovo 17 d.;

2023 m. spalio 16 d. – Kauno miesto savivaldybės 4-ojo notaro biuro notarė Virginija Jarienė, notaro veiklą pradėjusi 1986 m. balandžio 15 d.;

2023 m. gruodžio 1 d. – Alytaus rajono savivaldybės 2-ojo notaro biuro notarė Meilutė Balčienė, notaro veiklą pradėjusi 1991 m. rugpjūčio 1 d.

2023 m. notaro veiklą pradėję notariai.

2023 m. notaro veiklą pradėjo 8 notariai.

2023 m. vasario 1 d. notaro veiklą pradėjo Šilutės rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Indrė Nausėdienė;

2023 m. kovo 1 d. – Tauragės rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Valda Varkulevičė;

2023 m. balandžio 3 d. – Vilniaus miesto savivaldybės 2-ojo notarų biuro notaras Rimas Zaleckas;

2023 m. gegužės 5 d. – Kauno rajono savivaldybės 3-ojo notaro biuro notaras Laurynas Kasiulynas;

2023 m. liepos 3 d. – Klaipėdos rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Malgožata Sosno-Bočkuvienė;

2023 m. rugpjūčio 16 d. – Širvintų rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Agnė Miliukienė;

2023 m. lapkričio 6 d. – Kauno rajono savivaldybės 6-ojo notaro biuro notarė Vitana Lodienė;

2023 m. lapkričio 27 d. – Alytaus rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Laima Kuprienė.

Kandidatų į notarus (asesorių) notaro praktika 2023 m.

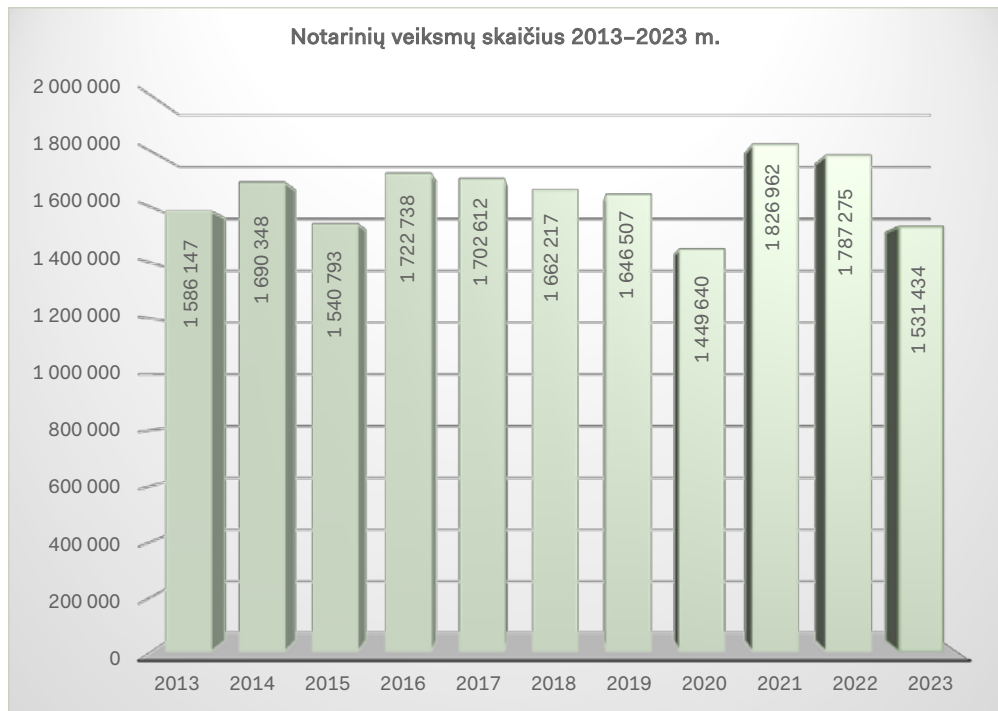
2023 metais kandidatų į notarus (asesorių) dvejų notaro praktiką baigė 2021.10.06 laimėję kandidatų į notarus (asesorių) viešą konkursą: Tatjana Viškelienė, Andrius Asejevas ir Kristina Romualda Tankevičiūtė-Dobrovolskienė.

Kandidatų į notarus (asesorių) dvejų metų notaro praktiką tęsė 2020.10.13 laimėję kandidatų į notarus (asesorių) viešą konkursą: Vita Karpickaitė, Deimantė Švedaitė, Audrius Vaičiūnas ir Eglė Norvaišaitė; 2021.10.06 laimėję kandidatų į notarus (asesorių) viešą konkursą: Vytautas Palaima, Laurynas Buividas, Inesa Matusevičienė, Asta Striškienė, Monika Abramavičienė ir Kristina Sakalauskienė.

2023 metais kandidatų į notarus (asesorių) dvejų metų notaro praktiką pradėjo 2023.02.22 laimėję kandidatų į notarus viešą konkursą: Ernesta Ribašauskė, Rugilė Pocevičienė, Laura Juškuvienė, Evaldas Steputaitis, Paulius Jurkauskis, Indrė Matijošienė, Jurgita Lenksaitė, Dalia Černiauskaitė-Staugaitienė, Kristupas Kraujelis, Marija Jankauskienė; 2023.06.13 laimėję kandidatų į notarus viešą konkursą: Justas Oseckis, Saulutė Ulčickė, Balys Bitinas ir 2023.10.16 laimėję kandidatų į notarus viešą konkursą Eglė Simutytė ir Žana Sarapinienė.

Notarinių veiksmų skaičius.

2023 metais notariai atliko – 1 531 434 notarinių veiksmų. Vienas notaras vidutiniškai atliko 6 489 veiksmų.

2 pav. Notarinių veiksmų skaičius 2013–2023 m.

Notarų rūmų organai

Notarų rūmai savo teises įgyvendina ir pareigas vykdo per savo savivaldos organus, kurie reglamentuoti Notariato įstatyme ir Notarų rūmų statute. Pagrindiniai Notarų rūmų organai yra Notarų rūmų narių susirinkimas, Notarų rūmų prezidiumas, Notarų rūmų prezidentas, Notarų garbės teismas, Notarų atestacijos komisija. Notarų rūmų valdymo organai yra Notarų rūmų prezidiumas ir Notarų rūmų prezidentas. Notarų rūmų susirinkimas renka Notarų rūmų revizijos komisiją. Notarų rūmų prezidiumas gali sudaryti Notarinės praktikos ir norminių teisės aktų rengimo, Notarų profesinės etikos ir Dokumentų ekspertų komisijas.

Notarų rūmų narių susirinkimai.

2023 metais buvo sušaukti du Notarų rūmų narių susirinkimai: 2023 m. balandžio 22 d. ir 2023 m. gruodžio 2 d.

Notarų rūmų narių metinis ataskaitinis susirinkimas įvyko 2023 m. balandžio 22 d. Klaipėdoje, Klaipėdos koncertų salėje. Notarų rūmų nariai apsvarstė ir patvirtino 2022 metų veiklos ataskaitą, 2023 metų veiklos perspektyvas ir kryptis, Revizijos komisijos Notarų rūmų 2022 m. finansinės veiklos ir Notarų rūmų susirinkimų nutarimų vykdymo patikrinimo aktą, 2022 metų apyskaitos, 2023 metų pajamų ir išlaidų sąmatą, notaro profesinės veiklos etikos aktualijas, Notarų atestacijos komisijos 2022 metų apžvalgą.

2023 m. gruodžio 2 d. viešbučio Radisson Blu Hotel Lietuva konferencijų centre, Vilniuje, įvyko Notarų rūmų narių susirinkimas, kuriame buvo svarstomos Lietuvos notariato aktualijos, išklaudyti pranešimai: „Skaitmeninis turtas“, pranešėjas – advokatas dr. Andrius Smaliukas; „Iš Naujo Apibrėžiant Normas: Dirbtinio intelekto Tendencijos ir Jų Poveikis Darbui ir Gyvenimui“, pranešėja KTU Dirbtinio intelekto centro vadovė, Informatikos fakulteto profesorė dr. Agnė Paulauskaitė-Tarasevičienė.

Apdovanojimai notarams ir Notarų rūmams.

2023 metais Notarų rūmų prezidiumas įvertino baigiančių notaro įgaliojimus notarų ilgametę profesinę veiklą, dalyvavimą Notarų rūmų savivaldoje ir skyrė Notarų rūmų apdovanojimus.

Notarų rūmų apdovanojimu – Juozo Vilkutaičio-Keturakio atminimo ženkle apdovantos: Alytaus miesto savivaldybės notarė Nijolė Liubamirskienė; Alytaus rajono savivaldybės notarei Birutė Zabitiene; Panevėžio miesto savivaldybės 4-ojo notaro biuro notarė Rima Vilčinskaitė; Panevėžio rajono savivaldybės notarė Aldona Šarmavičienė;

Pakruojo rajono savivaldybės notarė Nijolė Daubarienė ir Šilalės rajono savivaldybės notarė Danutė Sandarienė.

3 pav. Apdovanojimas Notarų rūmams.

Tarptautinės žmogaus teisių dienos proga Teisingumo ministerijos apdovanojimuose „Už nuopelnus žmogaus teisių srityje – 2023“ Lietuvos notarų rūmams buvo skirtas apdovanojimas „Už iniciatyvų visuomenės teisinį švietimą ir nepaliaujamą žmogaus teisių apsaugą“.

Notarai ir notarų biurai apygardose.

Notarų rūmų veiklos teritoriją sudaro Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apygardos, kuriose Notarų rūmų prezidiumo nariai, atstovaujantys savo apygardą praveda apygardų notarų susirinkimus, organizuoja susitikimus, edukacijas.

Apygarda	Notarų skaičius	Notarų biurai
Vilniaus apygarda	83	72
Kauno apygarda	59	55
Klaipėdos apygarda	32	28
Šiaulių apygarda	30	24
Panevėžio apygarda	25	23

4 pav. Notarų ir biurų skaičius apygardose 2023 m.

Notarų rūmų prezidiumas.

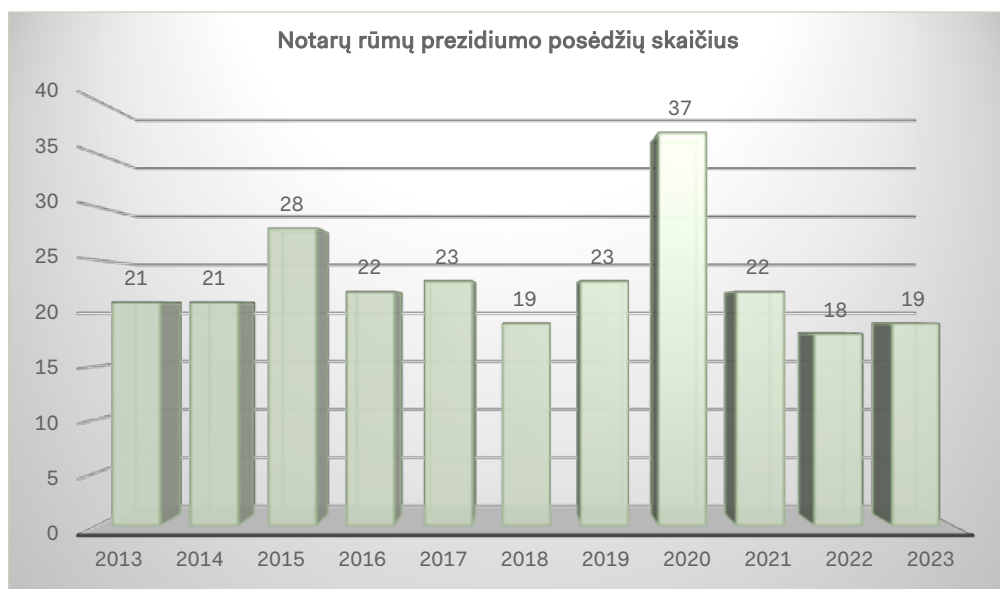
Notarų rūmų prezidiumas 2020 m. rugsėjo 19 d. Notarų rūmų narių susirinkime išrinktas ketverių metų kadencijai Notarų rūmų prezidiumas: prezidentas – Klaipėdos miesto 1-ojo notarų biuro notaras Marius Stračkaitis, viceprezidentė – Vilniaus miesto 2-ojo

notarų biuro notarė Daiva Lukaševičiūtė-Binkulienė, nariai: Vilniaus miesto 29-ojo notaro biuro notarė Svajonė Šaltauskienė, Vilniaus miesto 10-ojo notarų biuro notaras Dainius Palaima, Kauno miesto 17-ojo notaro biuro notarė Rasa Ona Inokaitienė, Palangos miesto 2-ojo notaro biuro notarė Jurgita Doržinkevičienė, Radviliškio rajono 1-ojo notarų biuro notarė Daiva Verpetinskienė ir Kupiškio rajono notarų biuro notarė Asta Grambienė.

Notarų rūmų prezidiumas atliko Lietuvos Respublikos notariato įstatyme, Notarų rūmų statute, Notarų rūmų prezidiumo darbo reglamente nustatytas funkcijas ir siekė užtikrinti tinkamą notariatui keliamų uždavinių įgyvendinimą.

Notarų rūmų prezidiumo posėdžiai.

2023 metais įvyko 19 Notarų rūmų prezidiumo posėdžių. Posėdžiuose buvo svarstomi notarų savivaldos klausimai ir priimami nutarimai.

5 pav. Notarų rūmų prezidiumo posėdžių 2013–2023 m. skaičius.

Notarų rūmų prezidiumo komisijos.

Notarų rūmų prezidiumas ketverių metų kadencijai sudarė Notarinės praktikos ir norminių teisės aktų rengimo, Notarų profesinės etikos ir Dokumentų ekspertų komisijas, kurių nariai išrinkti Notarų apygardų susirinkimuose. Komisijos, vykdydamos savo veiklą, posėdžius praveda ir darbą organizuoja vadovaujantis Notarų rūmų prezidiumo patvirtintais komisijų nuostatais.

Notarinės praktikos ir norminių teisės aktų rengimo komisija: pirmininkė – Vilniaus rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Dalija Svirbutienė, pirmininkės pavaduotojas – Vilniaus miesto savivaldybės 2-ojo notarų biuro notaras Rolandas Kirlys, nariai: Ukmergės rajono savivaldybės 3-iojo notaro biuro Vaidota Majūtė, Vilniaus miesto savivaldybės 14-ojo notarų biuro notaras Donatas Baranauskas, Vilniaus miesto savivaldybės 34-ojo notaro biuro notarė Lina Madeikytė, Vilniaus miesto savivaldybės 31-ojo notaro biuro notaras Saulius Svaldenis, Vilniaus miesto savivaldybės 18-ojo notaro biuro notaras Romualdas Petraitis, Vilniaus miesto savivaldybės 5-ojo notaro biuro notaras Laurynas Žukas, Kauno miesto savivaldybės 14-ojo notarų biuro notarė Vida Penkauskaitė-Jurgutė, Ukmergės rajono savivaldybės 2-ojo notaro biuro notarė Nijolė Pukėnaitė, Kauno miesto savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Rita Lugienė, Palangos miesto savivaldybės 3-iojo notaro biuro notarė Sandra Žinienė, Šiaulių miesto savivaldybės 4-ojo notarų biuro notarė Gintarė Šatienė, Šiaulių rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Nijolė Masiliūnienė ir Rokiškio rajono savivaldybės 3-iojo notaro biuro notarė Valdemara Vaičekonienė.

Notarų profesinės etikos komisija: pirmininkė – Vilniaus miesto savivaldybės 8-ojo notarų biuro notarė Renata Šerpytienė, pirmininkės pavaduotojas – Vilniaus miesto savivaldybės 26-ojo notarų biuro notaras Ramūnas Trečiokas, nariai: Šakių rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Rita Vasiliauskienė, Klaipėdos miesto savivaldybės 11-ojo notaro biuro notarė Vanda Kasiulynienė, Mažeikių rajono savivaldybės 1-ojo notarų biuro notarė Rita Reistaitienė ir Rokiškio rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Rita Šabanskienė.

Dokumentų ekspertų komisija: pirmininkė – Vilniaus miesto savivaldybės 16-ojo notaro biuro notarė Dalia Jungevičienė, pirmininkės pavaduotoja – Vilniaus miesto savivaldybės 22-ojo notaro biuro notarė Judita Skrodenytė, nariai: Klaipėdos miesto savivaldybės 10-ojo notaro biuro notarė Gražina Kazlaučiūnienė, Alytaus miesto savivaldybės 4-ojo notaro biuro notarė Nijolė Liubamirskienė, Panevėžio miesto savivaldybės 9-ojo notaro biuro notarė Rūta Rastenienė ir Joniškio rajono savivaldybės notarų biuro notarė Loreta Stankevičienė.

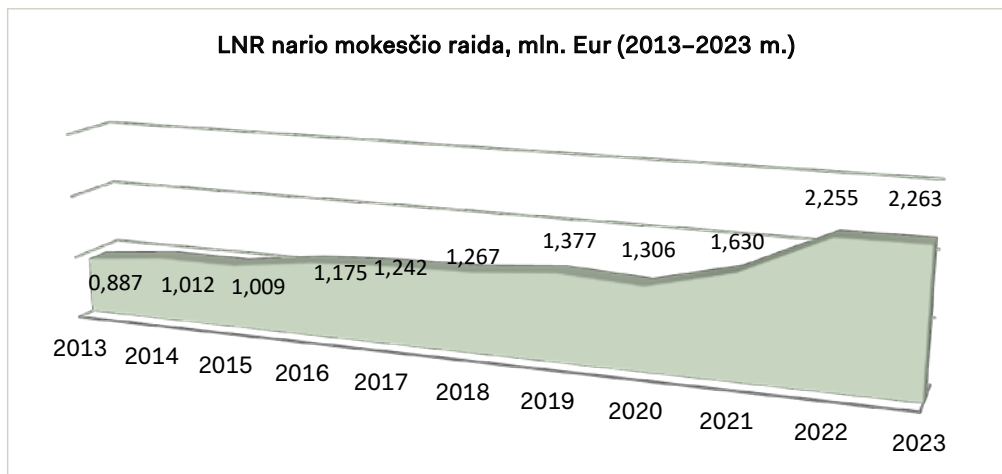
Notarų rūmų revizijos komisija.

Vadovaujantis Notarų rūmų statuto 30 str. Notarų rūmų revizijos komisija išrinkta Notarų rūmų narių 2020 m. rugsėjo 19 d. susirinkime ketverių metų kadencijai. Notarų rūmų revizijos komisija: pirmininkė – Vilniaus miesto savivaldybės 7-ojo notaro biuro notarė Danguolė Bieliūnaitė, pirmininkės pavaduotoja – Panevėžio rajono savivaldybės 3-iojo notaro biuro notaras Pavel Dobrynskij, nariai – Alytaus miesto savivaldybės 3-iojo notaro biuro notarė Elena Jachimavičienė, Tauragės rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Vita Jurkauskienė, Telšių rajono savivaldybės 3-iojo notaro biuro notaras Gediminas Perminas.

Vykdamas Notarų rūmų statuto 30 str. ir 42 str. reikalavimus Notarų rūmų revizijos komisija atliko Notarų rūmų finansinės veiklos ir Notarų rūmų susirinkimų nutarimų vykdymo patikrinimą ir aktą pateikė Notarų rūmų susirinkimui. Komisija darbą organizuoja vadovaudamasi Notarų rūmų narių susirinkime patvirtintu Notarų rūmų revizijos komisijos darbo reglamentu.

Notarų rūmų narių mokestis.

Vadovaujantis Notariato įstatymo, Notarų rūmų statuto reikalavimais, siekiant įgyvendinti Notarų rūmų uždavinius, tinkamai atlikti Notarų rūmų funkcijas, kiekvienas Notarų rūmų narys moka nario mokestį, kurio dydį bei mokėjimo tvarką nustato Notarų rūmų narių susirinkimas. Vykdamas Notarų rūmų narių 2021 m. gruodžio 4 d. susirinkimo nutarimą Notarų rūmų narių mokesčiai 2023 metais sudarė – 2 263 012 eurai.

6 pav. Notarų rūmų narių mokestis 2013–2023 m.

Gauti ir siunčiami raštai.

2023 m. Notarų rūmuose buvo gauta 1009 ir išsiųsta 610 institucijų, juridinių ir fizinių asmenų raštai dėl notariato veiklos, informacijos bei duomenų pateikimo ir kitais klausimais.

Notarų atestacija

Notarų atestacijos komisija.

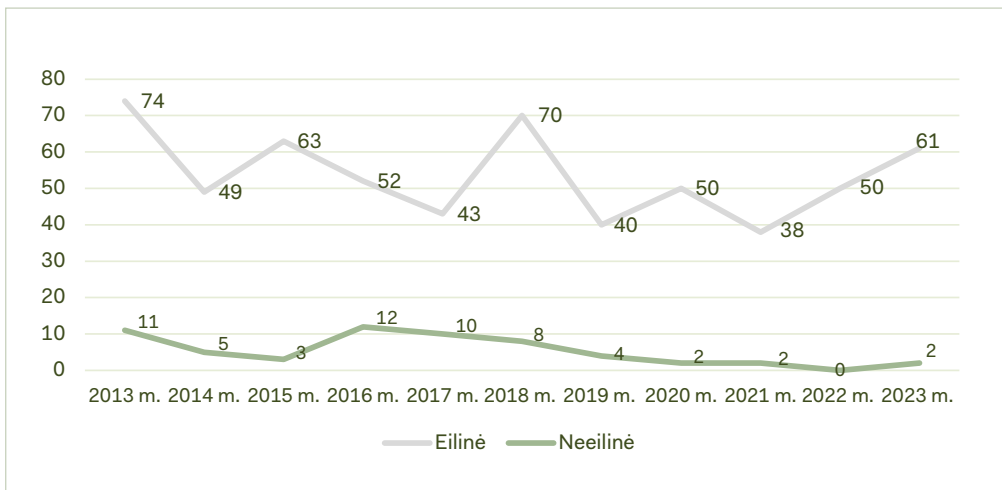
Notarų rūmų prezidiumas, vadovaudamasis Notariato įstatymo 4 straipsniu, 2020 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. 3 keturiems metams iš penkių notarų sudarė Notarų atestacijos komisiją. Komisiją sudaro: pirmininkė – Vilniaus miesto 8-ojo notarų biuro notarė Raimonda Jakutienė, pirmininkės pavaduotoja – Kauno miesto 6-ojo notarų biuro notarė Jolanta Rulienė, narės: Klaipėdos miesto 1-ojo notarų biuro notarė Aldona Kundrotienė, Panevėžio miesto 5-ojo notaro biuro notarė Vita Jankovska ir Kelmės rajono 1-ojo notaro biuro notarė Nemira Barčauskienė.

Notarų atestacijos komisijos posėdžiai.

2023 m. įvyko 4 Notarų atestacijos komisijos posėdžiai: vasario 3 d., gegužės 5 d., rugsėjo 21 d. ir lapkričio 17 d.

2023 m. eilinėje atestacijoje buvo atestuojami 61 notaras, neeilinėje atestacijoje – 2 notaras. Iš 61 eilinėje atestacijoje atestuojamų notarų, 7 notarų eilinė atestacija vyko pirmą kartą, praėjus vieniems metams nuo notaro profesinės veiklos pradžios.

Notarų eilinės atestacijos vyko nuotoliniu būdu, naudojant elektroninių ryšių priemones, o neeilinės atestacijos – notarams dalyvaujant fiziškai.

7 pav. 2013–2023 m. įvykdytų notarų atestacijų skaičius.

Notarų atestacijos komisijos nutarimų apžvalga.

Eilinė atestacija. Eilinės atestacijos metu notaro kvalifikacija ir profesinės žinios vertinamos vadovaujantis Notarų atestavimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2018 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 1R-226 (toliau – Notarų atestavimo nuostatai), 39 punkte įtvirtintais rodikliais, kurių įgyvendinamas vertinamas balais. Eilinės notaro atestacijos metu komisija priima nutarimą, jog notaras tinka eiti notaro pareigas, jeigu atestuojamo notaro veikla pagal įtvirtintus veiklos vertinimo rodiklius įvertinama 11 ir daugiau balų.

Notarų atestacijos komisija 60 notarų skyrė daugiau nei 11 balų ir priėmė nutarimus, kad notarai tinka eiti notaro pareigas. Didžiausias surinktų balų skaičius buvo 18, o mažiausias – 12. Maksimalus balų skaičius, t. y. 18, buvo skirtas 1 notarui, o 12 balų buvo skirti 2 notarams.

Vykdam 1 notaro eilinę atestaciją, posėdžio metu paaiškėjus naujų atestacijai svarbių aplinkybių, Notarų atestacijos komisija atidėjo notaro atestacijos vykdymą.

Neeilinė atestacija. Vykdam neeilinę notaro atestaciją, notaro kvalifikacija ir profesinės žinios vertinamos atsižvelgiant į vykdomos neeilinės atestacijos pagrindą, komisijai pateiktus dokumentus ir notaro pateiktus paaiškinimus. Lietuvos Respublikos teisingumo ministrė inicijavo 2 neeilines atestacijas.

2023 m. vasario 3 d. Notarų atestacijos komisijos posėdyje buvo vykdoma notaro neeilinė atestacija, kuri buvo iškelta atsižvelgiant į asmens skunde nurodytas aplinkybes, kurios sukėlė abejonę, ar notaras, tvirtindamas nekilnojamojo turto perleidimo sandorius, tinkamai ir atidžiai nustato faktinę sandorių šalių padėtį, identifikuoja atliekamo notarinio veiksmo tikėtinus ir prognozuojamus padarinius, išsamiai paaiškina notarinio veiksmo faktinę padėtį ir įsitikina, kad asmenys iš tiesų suprato savo atliekamų veiksmų prasmę ir pasekmes bei priėmė valingą sprendimą juos atlikti. Notarų atestacijos komisija, vykdydama notaro neeilinę atestaciją, išnagrinėjo Notarų atestacijos komisijos posėdžiui pateiktą bylos medžiagą, notaro paaiškinimus ir atsakymus į užduotus klausimus posėdžio metu. Notarų atestacijos komisija, atsižvelgdama į tai, jog notaro patvirtintos žemės sklypo su pastatais pirkimo-pardavimo sutarties turinys atitinka teisės aktų reikalavimus bei į tai, kad notaras įvykdė Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą pareigą išaiškinti atliekamų notarinių veiksmų prasmę ir pasekmes asmenims, kurie nori juos atlikti, nutarė, jog notaras tinka eiti notaro pareigas.

2023 m. gegužės 5 d. Notarų atestacijos komisijos posėdyje buvo vykdoma notaro neeilinė atestacija, atsižvelgiant notaro Viešo konkurso notaro pareigoms užimti Vilniaus miesto savivaldybėje rezultatus, kurie sukėlė abejonių dėl notaro kvalifikacijos. Notarų atestacijos komisija, įvertinusi notaro veiklos patikrinimo metu nustatytus veiklos trūkumus, Notarų rūmų pateiktą medžiagą apie notaro profesinę veiklą ir notaro atsakymus į užduotus klausimus bei pateiktus paaiškinimus, priėmė nutarimą, kad notaras tinka eiti notaro pareigas su sąlyga, kad iki 2024 m. sausio 1 d. pašalins veiklos patikrinimo akte nustatytus trūkumus ir papildomai kels kvalifikaciją. Dėl nurodytų trūkumų pašalinimo

ir kvalifikacijos kėlimo įvertinimo bus svarstoma Notarų atestacijos komisijos posėdyje 2024 m. pirmajame pusmetyje.

Notarų atestacijos nuostatų pakeitimai.

2023 m. rugpjūčio 18 d. įsigaliojo Notarų atestavimo nuostatų pakeitimai. Notarų atestavimo nuostatų pakeitimai:

- Įtvirtinta, jog Notarų atestacijos komisijos posėdžių vykdymas ir atestuojamų notarų dalyvavimas komisijos posėdžiuose gali būti užtikrinami naudojant informacines ir elektroninių ryšių technologijas (pvz., nuotoliniu būdu, naudojant vaizdo konferencijų ryšį).
- Nustatyta, kad papildomai atestuojamas notaras pranešime apie Notarų atestacijos komisijos posėdį yra informuojamas apie atestavimo tvarką ir pateikiama informacija apie asmens duomenų tvarkymą darant garso įrašą.
- Atsisakyta notaro atestavimo lapo. Notaro atestacijos rezultatas įforminamas Notarų atestacijos komisijos nutarime. Nutarimas surašomas ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną po nutarimo surašymo dienos išsiunčiamas el. paštu atestuojamam notarui ir Teisingumo ministerijai.
- Pakeista anketa „Atestacijos informacija“, kurią notarai turi užpildyti ir pateikti Notarų atestacijos komisijai.
- Kiti pakeitimai.

Notarų garbės teismas

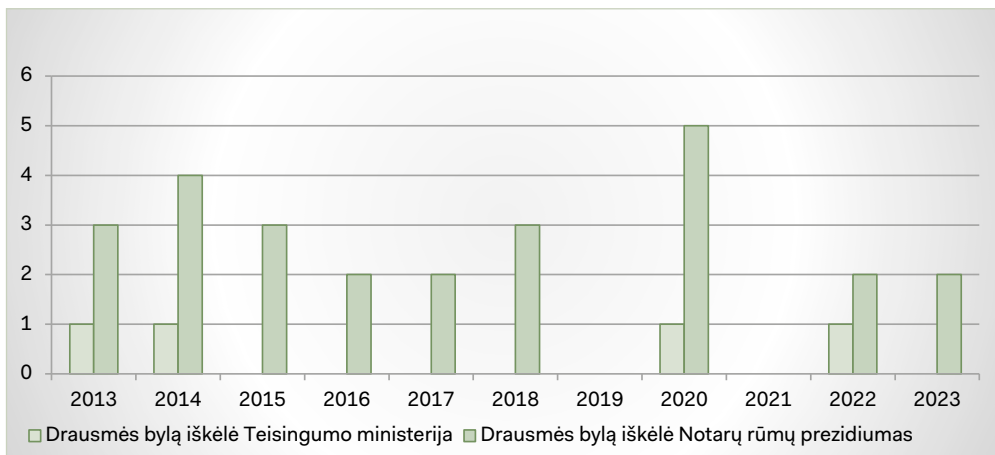
Drausmės byla notarui ir kandidatui į notarus (asesoriui) iškeliama už Notariato įstatymo, teisingumo ministro priimtų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių notarų veiklą ir Notarų etikos kodekso pažeidimus. Iškelti drausmės bylą turi teisę teisingumo ministras arba Notarų rūmų prezidentas. Drausmės bylas nagrinėja Notarų garbės teismas.

Notarų garbės teismas.

2020–2024 metų kadencijos Notarų garbės teismo sudėtis sudaryta ir patvirtinta vadovaujantis Notariato įstatymo 72 str. reikalavimais. Notarų garbės teismo personalinė sudėtis patvirtinta Teisingumo ministro 2020 m. spalio 18 d. (nauja redakcija 2022 m. gegužės 17 d. įsakymu Nr. 1R-201) įsakymu. Notarų garbės teismo pirmininke išrinkta Vaiva Staskonytė-Malcienė – Vilniaus miesto savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė, pavaduotoju – Mindaugas Statkevičius – Kauno miesto savivaldybės 24-ojo notaro biuro notaras, nariais patvirtinti: Silva Jonaitienė – Šiaulių miesto savivaldybės 5-ojo notarų biuro notarė, Jurga Prižgintienė – Klaipėdos miesto savivaldybės 7-ojo notaro biuro notarė, Laima Jakeliūnienė – Pasvalio rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė teisingumo ministro pasiūlyti visuomenės atstovai: Renata Juzikienė – Vilniaus universiteto Teisės fakulteto lektorė dr., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo kanclerė ir Zita Smirnovienė, buvusi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja, buvusi Lietuvos administracinių ginčų komisijos narė.

Notarų garbės teismo posėdžiai.

2023 metais įvyko 4 Notarų garbės teismo posėdžiai. Išnagrinėtos 2 drausmės bylos, kurias iškėlė Notarų rūmų prezidentas.

8 pav. Drausmės bylų skaičius pagal iškėlusias institucijas 2013–2023 m.

Notarų garbės teismo išnagrinėtų bylų apžvalga.

Notarų garbės teismas 2023 m. balandžio 4 d. paskelbė sprendimą Palangos miesto 1-ojo notaro biuro notarės Alfredos Bluškienės drausmės byloje.

Drausmės byla notarei buvo iškelta Notarų rūmų prezidiumo 2023 m. kovo 23 d. nutarimu Nr. 2 „Dėl drausmės bylos iškėlimo Palangos miesto 1-ojo notaro biuro notarei Alfredai Bluškienei“ už Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 5 punktą ir 6 punktus, 16 straipsnio 1 dalies, 22 straipsnio 10 punkto, Lietuvos notarų rūmų statuto 9 straipsnio 1 ir 2 punktų, Lietuvos Respublikos notarų etikos kodekso 4 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 14 straipsnio 1 ir 2 dalies, 15 straipsnio 2 dalies, 2015 m. lapkričio 26 d. Notarų rūmų prezidiumo nutarimu Nr. 7 patvirtintos Pavaduojančių notarų ir notarų atstovų skyrimo tvarkos aprašo (aktuali redakcija patvirtinta 2023 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 11) 2 punkto pažeidimus.

Notarų garbės teismas, išnagrinėjęs drausmės bylą, konstatavo:

1) notarė piktnaudžiauja alkoholiu, tokiu būdu pažeisdama Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 5 ir 6 punktuose įtvirtintus reikalavimus, todėl negali būti laikoma nepriekaištingos reputacijos;

2) notarė, ilgiau nei tris darbo dienas nevykdydama veiklos ir neprašydama paskirti pavaduojantį notarą, pažeidė Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 22 straipsnio 10 punktą, 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos notarų rūmų prezidiumo nutarimu Nr. 7 patvirtintos Pavaduojančių notarų ir notarų atstovų skyrimo tvarkos aprašo (aktuali redakcija patvirtinta 2023 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 11) 2 punktą. Notarų garbės teismas nusprendžia, kad šių nuostatų nežinojimas negali būti laikoma aplinkybe, atleidžiančia notarę A. Bluškienę nuo pareigos užtikrinti notaro veiklos tęstinumą, kai notarė dėl sveikatos būklės negalėjo eiti savo pareigų;

3) notarė pažeidė Lietuvos Respublikos notarų etikos kodekso 4 straipsnio 1 dalį, 10 straipsnio 1 dalį, 14 straipsnio 1 ir 2 dalis, nes jos veiksmai ir elgesys sudarė pagrįstas prielaidas notaro biuro klientams, notariato bendruomenei abejoti jos profesine kompetencija ir kvalifikacija, gebėjimu sklandžiai organizuoti notaro biuro darbą bei svarstyti dėl notarės nuolatinio ir ilgalaikio piktnaudžiavimo alkoholiu. Notarės elgesys diskreditavo notaro profesijos vardą, menkino pasitikėjimą notaru. Notarų garbės teismo vertinimu, notaro biuro darbo organizavimo trūkumai yra tiesiogiai susiję su notarės A. Bluškienės piktnaudžiavimu alkoholiu, jai nustatytomis ligomis, susijusiomis su žalingu ir ilgalaikiu alkoholio vartojimu, turėjusiomis įtakos notarės neprognozuojamam elgesiui, neatvykimui į notarų biurą apie tai iš anksto nepranešus;

4) notarė pažeidė Lietuvos Respublikos notarų etikos kodekso 15 straipsnio 2 dalį, Lietuvos notarų rūmų statuto 9 straipsnio 1 ir 2 punktus, nes notarės profesinis elgesys buvo nesuderinamas su aukščiau aptartomis Notarų etikos kodekso nuostatomis, menkino pasitikėjimą notarais, darė neigiamą poveikį notarų bendruomenei, notarė atsisakė geranoriškai bendradarbiauti su Notarų rūmais, laiku teikti pilną ir išsamią informaciją. Notarų garbės teismo vertinimu, drausmės bylos nagrinėjimo metu notarė A. Bluškienė nepripažino, jog jos veiksmai galėjo būti nesuderinami su Notarų etikos kodekse įtvirtintomis notaro elgesio taisyklėmis, prašė jai leisti dirbti ir padėti, nestumti į duobę, tačiau byloje surinkta medžiaga, drausmės bylos dalyvių žodiniai paaiškinimai liudija, kad notarė A. Bluškienė jau ne vienerius metus, daugkartiniais veiksmais nesilaikė jai taikomos pareigos saugoti profesijos reputaciją ir prestižą, stiprinti Notarų rūmų autoritetą visuomenėje, stiprinti teigiamą notarų, kaip aukščiausios kvalifikacijos teisininkų, įvaizdį ir atsakingu kasdieniu darbu pelnyti vis didesnę žmonių pasitikėjimą notarais. Notarų garbės teismo vertinimu, visų šių pareigų tinkamas laikymasis turėtų skatinti notarą elgtis etiškai, saugoti visuomenės interesus bei išlaikyti aukštus elgesio standartus, nepriekaištingą reputaciją, tačiau notarė visas šias pareigas ignoravo. Notarų garbės teismo vertinimu, notarė nesiekė geranoriškai bendradarbiauti su Notarų rūmais, laiku teikti išsamią informaciją ir siekti bendromis pastangomis nagrinėti notarei pateiktus klausimus dėl jos profesinių pareigų atlikimo, piktnaudžiavimo alkoholiu atveju. Notarės teikti atsakymai Notarų rūmams suponuoja, jog ji slėpė informaciją apie piktnaudžiavimą alkoholiu, šio klausimo nagrinėjimą stengėsi vilkinti.

Notarų garbės teismas, spręsdamas klausimą dėl notarų drausminės atsakomybės poveikio priemonių parinkimo, atsižvelgė į tai, kad notarė nepripažino padariusi notaro etikos pažeidimų, taip pat į padarytų pažeidimų pobūdį, jų padarymo aplinkybes, pažeidimų padarinius.

Notarų garbės teismas konstatavo, kad, nors notarė šiuo metu neturi galiojančių drausminių nuobaudų, tačiau jos profesinės etikos nusižengimai yra sistemingi ir nuolat pasikartojantys. Notarų garbės teismo vertinimu, notarės A. Bluškienės sistemingi ir pasikartojantys drausminiai nusižengimai, atsisakymas pripažinti savo elgesio klaidas ir jas geranoriškai ištaisyti leidžia daryti pagrįstą išvadą, jog notarė nuolat nesilaiko jai keliamų aukštų profesinių ir moralinių elgesio nuostatų, žemina notaro vardą ir kenkia notaro profesijos autoritetui.

Notarų garbės teismas konstatavo, kad notarė Alfreda Bluškienė pažeidė Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 5 ir 6 punkto, 22 straipsnio 10 dalies, Lietuvos notarų rūmų statuto 9 straipsnio 1 ir 2 punktų, Lietuvos Respublikos notarų etikos kodekso 4 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 14 straipsnio 1 ir 2 dalies, 15 straipsnio 2 dalies, 2015 m. lapkričio 26 d. Lietuvos notarų rūmų prezidiumo nutarimu Nr. 7 patvirtintos Pavadojančių notarų ir notarų atstovų skyrimo tvarkos aprašo (aktuali redakcija patvirtinta 2023 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 11) 2 punkto nuostatas.

Notarų garbės teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 103 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir Notarų garbės teismo nuostatų 44 punktu, nusprendė teikti Lietuvos Respublikos teisingumo ministru siūlymą atleisti Palangos miesto 1-ojo notaro biuro notarę Alfredą Bluškienę iš pareigų.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi, 23 straipsnio 1 dalies 6 punktu ir 2 dalimi ir atsižvelgiant į Notarų garbės teismo 2023 m. gegužės 4 d. sprendimą Palangos miesto 1-ojo notaro biuro notarės Alfredos Bluškienės drausmės byloje, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2023 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 9P-20, Palangos miesto 1-ojo notaro biuro notarė Alfreda Bluškienė atleista iš notaro pareigų 2023 m. lapkričio 28 dieną.

Notarų garbės teismas 2023 m. gegužės 24 d. paskelbė sprendimą Trakų rajono Lentvario miesto notaro biuro notarės Nijolės Pruskienės drausmės byloje.

Drausmės byla notarei Lietuvos notarų rūmų prezidiumo 2023 m. kovo 23 d. nutarimu Nr. 2 „Dėl drausmės bylos iškėlimo Trakų rajono Lentvario miesto notaro biuro notarei Nijolei Pruskienei“ iškelta už Lietuvos Respublikos notarų etikos kodekso 2 straipsnio 2 dalies, 12 straipsnio, 14 straipsnio 3 dalies, 2021 m. vasario 9 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-35 patvirtinto Pinigų priėmimo į notaro depozitinę sąskaitą ir jų išmokėjimo tvarkos aprašo 4 punkto pažeidimus.

Drausmės byloje konstatuota, kad notarė pažeidė ne tik bendruosius notaro profesinės etikos principus, tačiau Notarų garbės teismo surinkta medžiaga sudaro pagrindą manyti, kad notarė savo veiksmais, nesuderinamais su notaro veiklos principais, galėjo pažeisti ir trečiųjų asmenų interesus bei kitus įstatymų saugomus teisinius gėrius, už kurių pažeidimą gali būti taikoma ne tik drausminė, tačiau ir civilinė, administracinė ar net baudžiamoji atsakomybė.

Notarų garbės teismo surinkta informacija bei notarės Nijolės Pruskienės pateikti paaiškinimai pagrindė, jog notarė turi reikšmingų asmeninių įsiskolinimų, kurių atsiradimas nėra susijęs su notaro veikla. Vis dėlto, savalaikis asmeninių finansinių problemų neišsprendimas lėmė tai, jog yra areštuotos visos iš notarės vykdomos veiklos gaunamos piniginės lėšos, areštas taikomas visoms notarės Nijolės Pruskienės vardu atidarytom banko sąskaitoms, įskaitant toms, kuriose buvo laikomos lėšos, skirtos notaro biuro veiklos užtikrinimui. Notarės teigimu, siekdama užtikrinti tolimesnę notaro biuro veiklą, t. y. atsiskaitymą su darbuotojais, valstybės institucijomis, notarė iš savo veiklos gaunamas lėšas įnešė į notaro depozitinę sąskaitą. Notarė Nijolė Pruskienė viso drausmės bylos nagrinėjimo metu laikėsi nuoseklios pozicijos, jog lėšų disponavimas per notaro depozitinę sąskaitą yra vienintelis būdas susidariusioje situacijoje išlaikyti notaro biuro veiklą.

Notarų garbės teismo vertinimu, notarės privačiame gyvenime susiklostę finansiniai įsipareigojimai sudarė realias kliūtis užtikrinti teisėtą notaro biuro veiklą. Teisei priešingas veikimas negali būti pateisinamas geranorišku ketinimu, t. y. siekiu toliau vykdyti notaro biuro veiklą.

Iš Notarų garbės teismo surinktos medžiagos darytina išvada, jog asmeniniai notarės įsiskolinimai darė įtaką sprendimų, susijusių su notaro vykdoma veikla, priėmimui, konkrečiai – notaro depozitinės sąskaitos naudojimui, siekiant išvengti šių piniginių lėšų areštavimo ir nurašymo, o tai nėra leidžiama notaro veiklą reglamentuojančių teisės aktų. Be to, nei Notarų garbės teismo turima medžiaga, nei drausmės bylos metu išsakyti notarės Nijolės Pruskienės paaiškinimai nepaneigė abejonių, jog notarė savo veiksmais vengė vykdyti įsipareigojimus kreditoriui, pažeidė jo interesus ir tokie veiksmai galėjo sąlygoti žalos atsiradimą. Toks notarės elgesys, nors ir išplaukiantis iš asmeniniame gyvenime susiklosčiusių santykių, negali būti vertinamas kaip atitinkantis notaro profesinio elgesio principus.

Drausmės byloje esanti medžiaga rodė, jog notarė Nijolė Pruskienė notaro depozitinėje sąskaitoje laikė jai, o ne tretiesiems asmenims nuosavybės teise priklausančias lėšas, jomis disponuoja. Notarė negalėjo pateikti jokių juridinių pagrindų (prašymų, notarine tvarka patvirtintų sandorių ir pan.), kurių pagrindu į notaro depozitinę sąskaitą buvo įnešamos lėšos. Drausmės bylos nagrinėjimo metu notarė nurodė, jog į ginčijamą depozitinę sąskaitą nebuvo pervestos trečiųjų asmenų lėšos pagal sandorius ar kitais teisės aktuose numatytais atvejais. Veiksmams, susijusiems su notarinių veiksmų atlikimu, notarė yra atsidariusi kitą depozitinę sąskaitą, kurioje, drausmės bylos nagrinėjimo metu lėšų pervesta nėra. Taigi, Notarų garbės teismas daro pagrįstą išvadą, jog notarė notaro depozitinę sąskaitą, kuri yra skirta notarinių veiksmų atlikimui, naudoja asmeniniais tikslais. Pažymėtina, kad į notarės veiksmų neteisėtumą naudojant notaro depozitinę sąskaitą notarės dėmesį atkreipė išieškojimą vykdančias antstolis, 2022 m. gruodžio 21 d. patvarkyme nurodęs, jog visos notarės gaunamos lėšos yra vedamos, jomis disponuojama per notaro depozitinę sąskaitą, o tai griežtai draudžiama įstatymu. Nepaisant to, iš notarės pateikto banko sąskaitos išrašo matyti, jog mokėjimai į depozitinę sąskaitą ir iš jos vyko ir toliau, t. y. po patvarkymo įteikimo. Pažymėtina, kad mokėjimai iš sąskaitos buvo vykdomi ir po skundo Lietuvos notarų rūmuose gavimo bei po drausmės bylos notarei iškėlimo. Taigi, notarė Nijolė Pruskienė, turėdama asmeninių kreditorių, kurių naudai yra areštuotos visos notarės lėšos, priimti privalomai vykdytini antstolio sprendimai, vienašališkai teikė prioritetą atsiskaitymui su kitais kreditoriais, motyvuodama tokį savo elgesį siekiu užtikrinti sklandų notaro biuro darbą. Toks notarės elgesys, Notarų garbės teismo vertinimu, sudarė prielaidas notaro asmeninių ir profesinių interesų konflikto atsiradimui, o taip pat sukėlė pagrįstą abejonių ar šiuose notarės veiksmuose nėra ir piktnaudžiavimo požymių.

Atsižvelgiant į tai, Notarų garbės teismas konstatavo, jog notarės Nijolės Pruskienės, kuri yra skolininkė ir kurios atžvilgiu yra vykdomi priverstinio išieškojimo veiksmai, naudojimas depozitine sąskaita savo nuožiūra ir savo reikmėms sudaro aiškų notarės profesinių ir privačių interesų konfliktą. Taip pat, drausmės byloje esanti medžiaga nesudarė

pagrindo spręsti, jog notarė Nijolė Pruskienė, suprasdama neteisėtai naudojanti notaro depozitinę sąskaitą, ėmėsi veiksmų daromam pažeidimui nutraukti.

Notarų garbės teismo vertinimu, notarė savo veiksmais, kuriais vengiama vykdyti įsisteisėjusius ir galutinius sprendimus, priimtus jos, kaip fizinio asmens atžvilgiu, nepaisė šių sprendimų vykdymui priimtų privalomo pobūdžio antstolio sprendimų, kenkė notaro vykdomai veiklai ir profesijos įvaizdžiui, darė žalą trečiųjų asmenų turtiniams interesams. Notarų garbės teismo surinkta medžiaga ir drausmės bylos nagrinėjimo metu išsakyta notarės Nijolės Pruskienės pozicija, jog ji pripažįsta daranti pažeidimą, sudarė pagrindą spręsti, jog notarė, sąmoningai naudojasi notaro depozitine sąskaita pažeisdama teisės aktų reikalavimus, siekiant išvengti piniginių lėšų areštavimo ir nurašymo, asmeninių finansinių įsipareigojimų vykdymo. Aplinkybės, sudarančios pagrindą spręsti, jog notarė nesivadovauja įstatymu asmeniniame gyvenime, nepaiso priimtų valstybės institucijų ir įgaliotų asmenų sprendimų, sudarė pagrindą abejoti ir jos, kaip notarės, sąžiningumu vykdant profesines pareigas.

Notarų garbės teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 103 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 104 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir Notarų garbės teismo nuostatų 44 punktu, nusprendė sustabdyti Trakų rajono Lentvario miesto notaro biuro notarės Nijolės Pruskienės profesinę veiklą dviem mėnesiams.

Notarų atstovavimas

Notarų rūmų atstovai dalyvavo ir atstovavo notarų interesams valstybės ir valdžios institucijose, teikė pastabas ir pasiūlymus, rengė norminių teisės aktų projektus, dalyvavo komisijose, darbo grupėse, organizavo susitikimus, bendradarbiavo su institucijomis, vienodino, apibendrino notarinę praktiką bei teikė rekomendacijas ir išvadas notarams.

Dalyvavimas komitetuose, komisijose, darbo grupėse.

Notarų rūmų atstovai dalyvavo Teisingumo ministerijos komitetų, komisijų bei darbo grupių darbe:

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso priežiūros komiteto narys Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis;

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso priežiūros komiteto narė Notarų rūmų prezidiumo narė Svajonė Šaltauskienė;

Notaro kvalifikacinio egzamino komisijos nariai: Notarų rūmų prezidiumo narė Svajonė Šaltauskienė ir Vilniaus miesto 2-ojo notarų biuro notaras Rolandas Kirlys.

Viešo konkurso notaro pareigoms užimti komisijos nariai: Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis, Notarų rūmų viceprezidentė Daiva Lukaševičiūtė-Binkulienė ir Vilniaus miesto 26-ojo notarų biuro notarė Ramunė Džavachdienė;

Kandidatų į notarus (asesorių) viešo konkurso komisijos nariai: Notarų rūmų prezidiumo narės Svajonė Šaltauskienė ir Rasa Ona Inokaitienė;

Mediacijos koordinavimo tarybos narė Notarų rūmų prezidiumo narė Svajonė Šaltauskienė;

Teisinio darbo stažo pripažinimo komisijos narys Notarų rūmų prezidiumo narys Dainius Palaima.

Aktualūs notariato veiklą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai.

Naujos notarų funkcijos nuo 2023 m. sausio 1 d.

2023 m. sausio 1 d. įsigalioję Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso pakeitimai notarams suteikė naujas funkcijas :

Asmenims sudaryta galimybė santuoką bendru sutuoktinių sutikimu nutraukti notarine tvarka. Ši notaro atliekama funkcija suteikia galimybę asmenims išsiskirti greičiau, nes sutartis dėl santuokos nutraukimo pasekmių įsigalioja jau kitą darbo dieną po jos

patvirtinimo bei konfidencialiau. Santuokos nutraukimas bendru sutuoktinių sutikimu pas notarą galimas: nuo santuokos sudarymo yra praėję daugiau negu vieneri metai; sutuoktiniai yra sudarę sutartį dėl santuokos nutraukimo pasekmių; sutuoktiniai yra visiškai veiksnūs; sutuoktiniai daugiau negu metus netvarko bendro ūkio, negyvena santuokinio gyvenimo, neturi bendrų nepilnamečių vaikų.

Atsisakyta teismo leidimų šiais atvejais:

- sudarant nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas, sandorius;
- tėvams sudarant sandorius, susijusius su nepilnamečių vaiko turtu;
- keičiant vedybų sutartį.

Šių teisinių klausimų sprendimas perduotas notarams, kurie tvirtindami sandorius, Notariato įstatymo nustatyta tvarka įvertina ar, sudarius atitinkamą sandorį, bus užtikrinta tinkama asmenų teisių ir interesų apsauga.

Notarams suteikta funkcija tvirtinti pareiškimus dėl tėvystės pripažinimo tais atvejais, kai vaikas gimė išsituokusiai motinai nuo santuokos pabaigos nepraėjus trimis šimtams dienų arba motinai, kuri yra susituokusi, ir vaiko motina, jos buvęs ar esamas sutuoktinis ir vyras, pripažįstantis save gimusio vaiko tėvu paduoda bendrą pareiškimą dėl tėvystės pripažinimo, taip pat tais atvejais, kai vaiko motina yra mirusi, neveiksni šioje srityje ar dėl kitų priežasčių negali paduoti pareiškimo pripažinti tėvystę su vaiko tėvu arba tėvystės pripažinti nesutinka nepilnamečio, neveiksnus šioje srityje ar ribotai veiksnus šioje srityje vyro, laikančio save vaiko tėvu, tėvai ar globėjai (rūpintojai), arba raštiškai sutikimo nepatvirtina vaikas, kuriam yra suėję dešimt metų, tačiau vaiko tėvas pateikia biologinius tėvystės ryšius įrodančių tyrimų išvadą.

2023 m. pakeistas notarų įkainių teisinis reguliavimas, perkeliant įkainių nustatymą į Vyriausybės lygmenį, nustatytos notarų skaičiaus ir jų veiklos teritorijos nustatymo stebėsenos priemonės, panaikintas apribojimas dalyvauti viešame konkurse eiti notaro pareigas asmenims virš 60 m., numatyta, jog notaras ar asmuo, laimėjęs viešą konkursą eiti notaro pareigas ir nepradėjęs vykdyti notaro veiklos, dalyvauti konkurse kitoje savivaldybėje gali ne anksčiau kaip po penkerių metų nuo laimėto konkurso eiti notaro pareigas dienos, įteisinta kandidatų į notarus (asesorių) drausminė atsakomybė, numatyta, jog notaras renkamų institucijų veikloje, kai notaro įgaliojimai yra stabdomi, galės dalyvauti ne ilgiau kaip 5 metus, patikslintas notarinių veiksmų atlikimo būdų teisinis reguliavimas ir nustatyti pagrindiniai reikalavimai notarinių veiksmų atlikimui tais atvejais, kai vienas notarinio veiksmo dalyvis notarinį veiksmą atlieka notaro biure, o kitas to paties notarinio veiksmo dalyvis notarinį veiksmą atlieka nuotoliniu būdu.

Notarų rūmams suteiktos funkcijos

2023 m. sausio 31 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos notariato įstatymo pakeitimams, Notarų rūmams suteiktos naujos funkcijos:

- išduoti notaro pažymėjimus,

- skirti notarų atstovus,
- vykdyti notarų veiklos tarnybinę priežiūrą,
- priskirti notarams veiklos teritorijas turto paveldėjimo atvejams.

Notaro pažymėjimų išdavimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 67 str. 1 d. 13 p. notaro pažymėjimus pavesta išduoti Notarų rūmams. Atsižvelgiant į tai, Notarų rūmų prezidiumas 2023 m. sausio 12 d. patvirtino Notaro pažymėjimo išdavimo tvarkos aprašą, organizavo notaro pažymėjimų pagaminimą ir naujų notaro pažymėjimų išdavimą notarams bei įvykdė Teisingumo ministerijos pavedimą organizuoti Teisingumo ministerijos išduotų notaro pažymėjimų gražinimą ir jų sunaikinimo aktas pateiktas ministerijai.

Notarų atstovų skyrimas.

Įsigaliojus Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 22 str., reglamentuojančio notaro atstovavimą ir pavadavimą, notaro atstovo skyrimas įforminamas Notarų rūmų prezidento sprendimu. 2023 m. sausio 12 d. Notarų rūmų prezidiumas patvirtino Pavaduojančių notarų ir notarų atstovų skyrimo tvarkos aprašą. Prašymai, sutikimai, pranešimai teikiami bei sprendimai rengiami naudojantis informacine sistema „eNotaras“.

Notarų veiklos tarnybinė priežiūra.

Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 7 str. nustatė, kad Lietuvos Respublikos teisingumo ministro nustatyta tvarka, kaip notarai laikosi notarų biurams ir notarų darbo laikui keliamų reikalavimų, organizuoja asmenų priėmimą, laikosi notarinio registro, tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų pildymo taisyklių, rengia, tvarko, saugo ir naudoja savo veikloje sudarytus dokumentus, laikosi kitų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro patvirtintuose teisės aktuose nustatytų notarų profesinės veiklos reikalavimų, pagal kompetenciją kontroliuoja Teisingumo ministerija ir Notarų rūmai. Notarų rūmams suteikta teisė Lietuvos Respublikos teisingumo ministro nustatyta tvarka atlikti notarų tarnybinės priežiūros patikrinimus.

2023 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-157 pakeistos Notarų veiklos tarnybinės priežiūros taisyklės, kuriomis vadovaujantis nuo 2023 m. gegužės 1 d. eilinius notarų tarnybinės priežiūros patikrinimus bei neeilinius patikrinimus pavesta atlikti Notarų rūmų paskirtiems asmenims. 2023 m. birželio 8 d. Notarų rūmų prezidiumo nutarimu buvo paskirti asmenys atlikti notarų veiklos tarnybinės priežiūros patikrinimus. 2023 metais buvo atlikti 35 eiliniai patikrinimai pagal 2023 m. vasario 6 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-53 patvirtintą 2023 m. notarų veiklos tarnybinės priežiūros planą. Notarų veiklos patikrinimų aktai apibendrinti ir paskelbti Notarų rūmų internetinėje svetainėje www.notarurumai.lt bei Notarų rūmų intranete. Esant trūkumams ar pastaboms, renkama informacija, ar notarai ištaisė nustatytus trūkumus.

Notarų veiklos teritorijos turto paveldėjimo atvejams priskyrimas.

2023 m. sausio 31 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 6 str.

nuostatoms, Notarų rūmams pavesta priskirti konkrečias notaro veiklos teritorijoje esančias gyvenamąsias vietas ir adresus turto paveldėjimo atvejais. 2023 m. sausio 12 d. Notarų rūmų prezidiumas nutarimu Nr. 9 patvirtino Veiklos teritorijų turto paveldėjimo atvejams priskyrimo notarams tvarkos aprašą. Pagal šį aprašą nuo 2023 m. sausio 31 d. veiklos teritorija turto paveldėjimo atvejams notarui priskiriama Notarų rūmų prezidiumo nutarimu. Notarų veiklos teritorijos skelbiamos Notarų rūmų internetinėje svetainėje www.notarurumai.lt.

Paveldėjimo bylų perdavimas vesti kitam notarui.

Nuo 2023 m. sausio 12 d. paveldėjimo bylų perdavimas vesti kitam notarui eNotaras informacinėje sistemoje vykdomas vadovaujantis Notariato įstatymo 6 str. 1 d. ir 2023 m. sausio 12 d. Notarų rūmų prezidiumo nutarimu Nr. 10 patvirtinta Paveldėjimo bylų perdavimo vesti kitam notarui tvarkos aprašo nustatyta tvarka, pagal kurią neatsižvelgiant į teisingumo ministro iki 2023 m. sausio 30 d. nustatytas ar nuo 2023 m. sausio 31 d. Notarų rūmų prezidiumo priskirtas notarų veiklos teritorijas turto paveldėjimo atvejams gali būti nuspręsta paveldėjimo bylą perduoti/pavesti vesti kitam notarui, kai veiklos teritorija turto paveldėjimo atvejams nepriskirta aptarnauti nė vienam notarui.

Suinteresuoto asmens prašymu Notarų rūmų prezidentas arba jį pavaduojantis viceprezidentas gali nuspręsti turto paveldėjimo bylą perduoti vesti kitam notarui, neat-sižvelgdamas į nustatytą notaro (notarų) veiklos teritoriją turto paveldėjimo atvejams. Suinteresuotas asmuo prašymą dėl paveldėjimo bylos perdavimo vesti kitam notarui Notarų rūmams teikia dviem būdais: elektroniniu būdu, prisijungęs prie eNotaras informacinės sistemos ir patvirtinęs savo tapatybę Elektroninių valdžios vartų portale, arba atvykęs į notaro biurą. Suinteresuotam asmeniui atvykus į notaro biurą, notaras, nustatęs suinteresuoto asmens tapatybę, perduoda suinteresuoto asmens prašymą eNotaras IS. 2023 m. buvo išnagrinėti 1889 prašymai.

Notarinių veiksmų atlikimas eNotaras informacinėje sistemoje

Nuo 2021 m. sausio 1 d. visi Lietuvos notariai notarinį registrą tvarko elektroniniu būdu, naudodamiesi eNotaras informacine sistema, kurioje tvarkomas notarinis registras, generuojami notaro apskaitos dokumentai, notarinių veiksmų ir pajamų atskaitos, atliekami notariniai veiksmai, vyksta susirašinėjimas su klientais ir atliekamos kitos funkcijos.

2023 m. sausio mėn. eNotaras informacinėje sistemoje buvo įdiegtos integracinės sąsajos su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valdoma Socialinės paramos informacine sistema („SPIS“), per kurias notarams atsirado galimybė teikti užklausas į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos valdomą Socialinės paramos informacinę sistemą per eNotaras sistemą.

2023 m. vasario 22 d. Notarų rūmuose vyko susitikimas su notariais, kuriame buvo svarstomi notarų pasiūlymai ir idėjos dėl tolimesnio notarų funkcijų skaitmeninimo ir eNotaras sistemos tobulinimo. Atsižvelgiant į susitikimo metu pateiktus siūlymus, 2023 m. kovo mėn. buvo suformuotas atnaujintas eNotaras sistemos tobulinimo darbų sąrašas.

2023 m. kovo 3 d. eNotaras sistemoje įdiegti pakeitimai, susiję su notarinių paslaugų užsakymu per išorinį portalą, siekiant, kad klientai greičiau ir patogiau gautų notarines paslaugas. Atlikus eNotaras sistemos pakeitimus, klientas, pageidaujantis atlikti notarinį veiksmaų nuotoliniu būdu ar notaro biure ir neturintis pasirinkto konkretaus notaro, pas kurį pageidautų atlikti notarinį veiksmaų, notarinės paslaugos užsakymą gali pateikti visiems notarams. Notaras, pageidaujantis pradėti dirbti su kliento pateiktu paslaugos užsakymu, turi jį priskirti savo biurui. Jeigu nė vienas notaras užsakymo neprisiskiria savo biurui, eNotaras sistema jį automatiškai priskiria vienam iš notarų biurų abėcėline eilės tvarka. Notarų rūmų prezidiumas 2023 m. kovo 23 d. nutarimu Nr. 4 patvirtino per informacinės sistemos „E. notaras“ išorinį portalą užsakytos notarinės paslaugos, kai nepasirenkamas konkretus notaras, priskyrimo ir vykdymo taisykles.

2023 m. gegužės mėn. eNotaras sistemoje įdiegti pakeitimai, susiję su eNotaras informacinėje sistemoje fizinio ar juridinio asmens atstovui atvaizduojamos informacijos, susijusios su atstovaujamojo vardu atliktu notarinium veiksmu, atvaizdavimu. Fizinio ar juridinio asmens atstovui eNotaras informacinės sistemos išorinio portalo fizinio ar juridinio asmens atstovo paskyroje informacija, susijusi su atstovaujamojo vardu atliktu notarinium veiksmu, atvaizduojama 20 kalendorinių dienų nuo notarinio veiksmo atlikimo dienos.

2023 m. rugsėjo 8 d. eNotaras informacinėje sistemoje sukurta techninė integracija su JADIS (Juridinių asmenų dalyvių informacinė sistema). Nors JADIS integracija buvo

parengta iš eNotaras sistemos pusės, tačiau ji dar buvo neprieinama naudotojams, kadangi buvo reikalingi papildomi įgyvendinti veiksmai iš VĮ Registrų centro pusės.

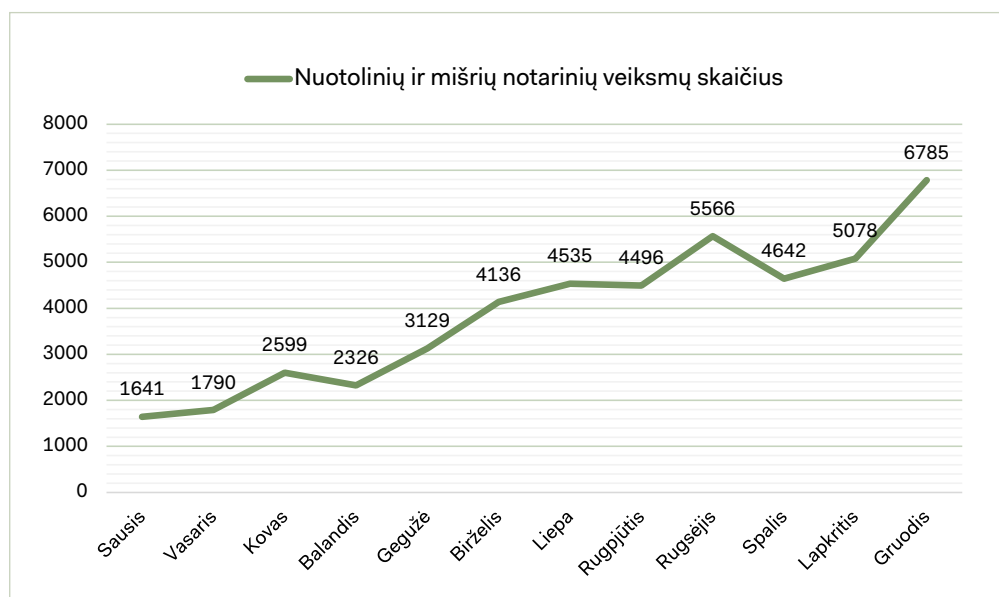
eNotaras informacinėje sistemoje 2023 m. rugsėjo 22 d. įdiegti atnaujinimai, susiję su sąskaitomis ir išankstinėmis sąskaitomis. eNotaras notarinių veiksmų tvirtinimo, išankstinės sąskaitos kūrimo ir sąskaitų redagavimo darbų sekos papildytos nauju funkcionalumu, leidžiančiu naudotojams automatiškai išsiųsti sugeneruotas sąskaitas-faktūras ir išankstines sąskaitas klientams elektroniniu būdu.

2023 m. spalio mėn. eNotaras sistemoje buvo įdiegti eNotaras sistemos notarinių veiksmų sąrašo ir papildomų notarinių veiksmų sąrašo pakeitimai, atsižvelgiant į 2023-10-01 įsigaliojusius naujuosius notarų įkainius.

2023 m. gruodžio mėn. eNotaras sistemoje buvo įdiegti atnaujinimai, susiję su Notarinių veiksmų ir notaro pajamų bei išlaidų ataskaitų pateikimo tvarkos aprašo pakeitimais.

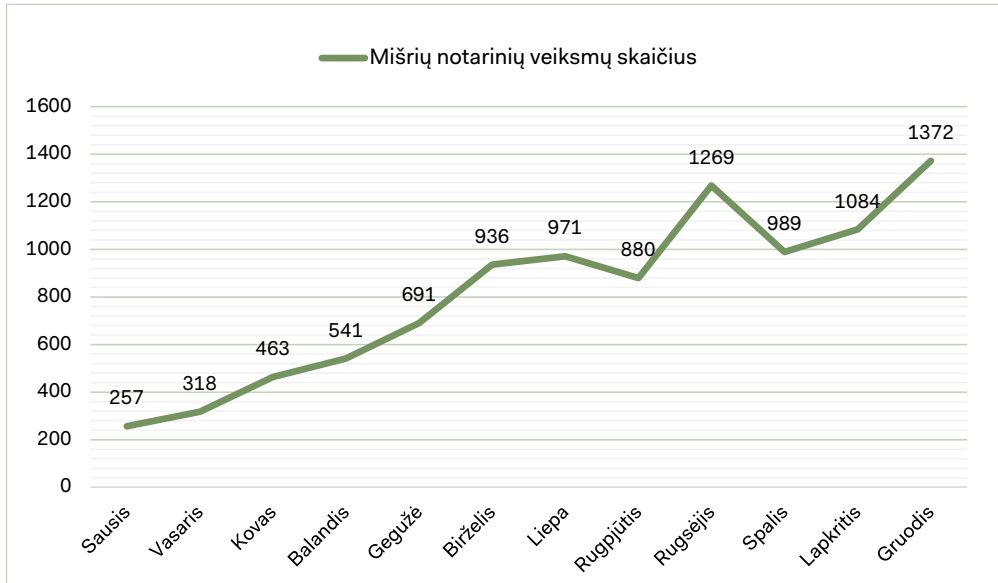
Nuotolinių notarinių veiksmų ir mišrių notarinių veiksmų atliktų eNotaras informacinėje sistemoje, statistika.

2023 m. buvo atlikti 46 723 nuotoliniai notariniai veiksmai, įskaitant mišrius notarius veiksnius

9 pav. Nuotolinių ir mišrių notarinių veiksmų skaičius 2023 m.

2023 m. buvo atlikti 9 771 mišrūs notariniai veiksmai.

10 pav. Mišrių notarinių veikslių skaičius 2023 m.

Notarų aukcionų organizavimo sistema.

Notarų rūmai ir UAB „Newsec advisers LT“ 2023 m. liepos 21 d. sudarė bendradarbiavimo sutartį, pagal kurią šalys susitarė bendradarbiauti pritaikant Newsec naudojamą aukcionų sistemą notarų reikmėms, siekiant sudaryti sąlygas notarams organizuoti ir vykdyti turto pardavimo viešuosius aukcionus per Newsec administruojamą aukcionų sistemą, atitinkančią teisės aktų reikalavimus, bei, esant poreikiui, suteikti Notarų rūmams ir notarams kitas su nekilnojamuoju turto susijusias paslaugas.

2023 m. spalio mėn. aukcionų organizavimo sistema pabaigta kurti ir įjungta notarų organizuojamiems aukcionams skirta skelbti internetinė svetainė <https://notaru-aukcionai.lt/>, kurioje skelbiami visi notarų organizuojami ir vykdomi turto pardavimo viešieji aukcionai.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija

Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimai Notarų rūmus įpareigoja kaupti ir savo metinėse veiklos ataskaitose interneto svetainėje viešai skelbti pagal kompetenciją atliktų patikrinimų skaičių per metus ir jų rezultatų aprašymą, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai perduotų nagrinėti patikrinimų dokumentų su atlikto patikrinimo išvadomis ir sprendimų dėl poveikio priemonių, taikytų dėl šio įstatymo pažeidimų ir gautų pranešimų apie šio įstatymo pažeidimus skaičių per metus.

Vykdamt notarų atestavimą vienas iš Notarų atestacijos komisijos vertinimo kriterijų yra pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų, taikomų notarams, vykdymas. 2023 metais vykdytų atestacijų metų notarams pažeidimų dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų taikymo, nenustatyta.

Pranešimų apie Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pažeidimus 2023 metais nebuvo gauta.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos veiklai koordinuoti Ministro Pirmininko sudarytoje darbo grupėje Notarų rūmus atstovauja Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis.

Notarų rūmai, vykdydami Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimus, yra paskyrę atsakingus darbuotojus, kurie organizavo pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, dalyvavo susitikimuose, derino klausimus su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba.

2023 m. liepos mėnesį notarams nuotoliniu būdu buvo surengti mokymai „Aktualūs pinigų plovimo prevencijos ir sankcijų taikymo klausimai“, kuriuos pravedė Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos Pinigų plovimo prevencijos valdybos atstovai.

2023 m. liepos 14 d. Notarų rūmų prezidiumas patvirtino Notarų veiklos, susijusios su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu, priežiūros tvarką. Vadovaujantis šia tvarka, 2023 metais Notarų rūmai atliko 35 notarų eilinius patikrinimus, kurių metu galimų notaro veiklos, susijusios su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu, pažeidimų nenustatyta. Neeilinių patikrinimų nebuvo atlikta.

2023 m. Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai buvo pateiktas 2023 m. rugpjūčio 7 d. Notarų rūmų prezidiumo nutarimu patvirtintas Notarų rūmų atliktas notarų sektoriaus pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo rizikos vertinimas. Notarų rūmai ir notariai dalyvavo atliekant Nacionalinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą. 2023 m. spalio mėnesį Nacionalinį pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą atliekančiam paslaugos teikėjui teikė atsakymus į klausimus.

Duomenų apsauga

2023 m. spalio 2 dieną Briuselyje įvyko Europos Sąjungos notariatų tarybos (CNUE) Duomenų apsaugos darbo grupės posėdis. Susitikimo dalyviai aptarė naujus ES teisės pokyčius, susijusius su duomenų apsauga, ir jų įtaką šalių notariatams, pasidalino informacija apie atliktus naujausius pokyčius (duomenų apsaugos kodeksų/gairių parengimas, kibernetinio saugumo testavimas ir stiprinimas, mokymų rengimas).

Susitikimo dalyviai, aptardami naujų technologijų aktualijas dėl atvirų duomenų (*open data*), dirbtinio intelekto (*artificial intelligence*) įrankių (*ChatGPT, Bing* ir kt.) taikymo, pasidalino nuomonėmis dėl šių instrumentų galimo naudojimo notaro darbe, šalių turima teismų praktiką šiais klausimais. Dauguma susitikimo dalyvių nurodė, kad dirbtinio intelekto įrankiai notaro darbe kol kas nėra naudojami, tačiau, jeigu ateityje toks poreikis ar siekis kiltų, turėtų būti peržiūrimi ir koreguojami notariatų parengti duomenų apsaugos kodeksai/gairės, jose pasisakant dėl asmens duomenų naudojimo šiuose įrankiuose ir kt. Susitikimo dalyviai aptarė tolesnį šalių notariatų darbą/projektų iniciatyvas duomenų apsaugos srityje.

Notariatas ir konkurencijos teisė

Teismuose dar nėra baigtos nagrinėti dvi administracinės bylos, susijusios su konkurencijos teisės taikymu notarams. Viena byla – Konkurencijos taryba prieš Lietuvos notarų rūmus ir prezidiumo narius dėl Lietuvos notarų rūmų priimtų išaiškinimų, kita – Konkurencijos taryba prieš Teisingumo ministeriją (Notarų rūmai – tretysis suinteresuotas asmuo) dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu patvirtintų notarų atlyginimo už notarinių veiksmy atlikimą dydžių nustatymo atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies reikalavimams.

Konkurencijos taryba prieš Teisingumo ministeriją.

Konkurencijos taryba taip pat atliko tyrimą dėl notarų atlyginimo dydžių reglamentavimo ir 2020 m. gruodžio 7 d. priėmė nutarimą, kad teisingumo ministro patvirtintas įsakymas dėl Notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksmy atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas laikinųjų dydžių prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams. Šį nutarimą Teisingumo ministerija ir Notarų rūmai apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. kovo 15 dieną nusprendė sustabdyti administracinės bylos nagrinėjimą pagal Teisingumo ministerijos skundą iki bus išnagrinėta Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme nagrinėjama administracinė byla, kurioje turėtų būti pasisakyta dėl notaro vertinimo kaip ūkio subjekto ir atitinkamai Konkurencijos įstatymo taikymo šiai profesijai.

Konkurencijos taryba prieš Notarų rūmus ir prezidiumo narius.

Vilniaus apygardos administraciniam teismui 2019 m. vasario 19 d. visiškai patenkinus Notarų rūmų ir jų prezidiumo narių skundą bei panaikinus Konkurencijos tarybos nutarimą, kuriuo Notarų rūmai ir jų prezidiumo nariai buvo pripažinti pažeidusiais Konkurencijos įstatymą ir nubausti baudomis, Konkurencijos taryba šį Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. 2021 m. vasario 17 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutarė atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės ir kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą teismo nurodytais aktualiais ūkio subjekto sąvokos aiškinimo ir konkurencijos taisyklių taikymo notaro profesijai klausimais. 2023 m. sausio 12 d. buvo paskelbta Generalinio advokato išvada šioje byloje.

2024 m. sausio 18 d. buvo paskelbtas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinis sprendimas. Teismas nusprendė:

1. SESV 101 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybėje narėje įsisteigę notariai turi būti laikomi „įmonėmis“, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, kai jie tam tikrais atvejais tvirtina hipotekos (įkeitimo) sandorius, atlieka vykdomuosius įrašus, notarinius veiksmus, rengia sandorių projektus, teikia konsultacijas, technines paslaugas ir tvirtina mainų sutartis, jei ši veikla nesusijusi su viešosios valdžios įgaliojimų vykdymu.
2. SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokios profesinės organizacijos, kaip valstybės narės notarų rūmų, priimtose taisyklėse, suvienodinamos tvarką, kaip šios valstybės narės notariai turi apskaičiuoti už jų vykdomą tam tikrą veiklą imamo atlyginimo dydį, yra įmonių asociacijos sprendimai, kaip jie suprantami pagal šią nuostatą.
3. SESV 101 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad įmonių asociacijos sprendimai, kuriais suvienodinama tvarka, kaip notariai turi apskaičiuoti už jų vykdomą tam tikrą veiklą imamo atlyginimo dydį, yra šia nuostata draudžiami konkurencijos ribojimai pagal tikslą.
4. SESV 101 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiama, kad nacionalinė konkurencijos institucija už įmonių asociacijos padarytą šios nuostatos pažeidimą skirtų individualias baudas įmonėms, šios asociacijos valdymo organo narėms, jeigu šios įmonės nėra šio pažeidimo bendravykdės.

Atsižvelgdamas į šį išaiškinimą, Lietuvos Vyriausiasis Administracinis Teismas priims galutinį sprendimą byloje.

Europos Sąjungos notariatų taryba ir Notarų rūmai laikosi pozicijos, kad tai yra specifinis atvejis pagal Lietuvos teisę, susijęs su anksčiau galiojusiais teisės aktais dėl notarų įkainių, kurie dabar yra panaikinti. Be to, byloje sprendžiamas klausimas dėl ūkio subjekto sąvokos aiškinimo Europos konkurencijos teisėje, o ne notaro statuso ir atliekamų funkcijų.

Kvalifikacijos kėlimas

Aktyvus ir nuolatinis notarų profesinės kvalifikacijos kėlimas yra viena iš strateginių notariato veiklos krypčių, tiesiogiai susijusių su kokybišku gyventojų notarinio aptarnavimo gerinimu. Teisinei kultūrai ir kvalifikacijos kėlimui skiriamas didelis dėmesys, skatinant notarų ir kandidatų į notarų (asesorius) dalyvauti Notarų rūmų organizuojamose kvalifikacijos kėlimo renginiuose.

2023 metais kvalifikacijos kėlimo seminarai buvo organizuojami pagal Notarų ir kandidatų į notarų (asesorių) kvalifikacijos kėlimo programą ir 2023 metų kvalifikacijos kėlimo planą, patvirtintą Notarų rūmų prezidiumo 2022 m. lapkričio 10 d. nutarimu Nr. 11 ir papildytą 2023 m. sausio 12 d. nutarimu Nr. 22.

Notarų rūmų 2023 metų Notarų ir kandidatų į notarų (asesorių) kvalifikacijos kėlimo sąrašo duomenimis kvalifikaciją kėlė 237 notariai, 1 – viešą notaro konkursą laimėjęs ir notaro profesinę praktiką atlikęs asmuo, 26 kandidatai į notarų (asesorių), atliekantys notaro profesinę praktiką, ir 12 kandidatų į notarų (asesorių), kurie notaro profesinę praktiką jau yra baigę.

Registracija į visus kvalifikacijos kėlimo seminarus vykdoma elektroniniu būdu eNotaras sistemoje. 2023 metais buvo organizuota 11 nuotolinių kvalifikacijos kėlimo mokymų, naudojantis Zoom video konferencijų platforma.

Eil. Nr.	Data	Seminaro temos pavadinimas	Lektoriai/	Dalyvių skaičius
1.	2023-01-27	„Vidinė komunikacija – kaip užtikrinti dialogą organizacijos viduje“, 2 akad. val. „Viešasis kalbėjimas: kaip kurti ryšį/santykį su auditorija“, 2 akad. val.	Akvilė Alauskaitė, MRU	116
2.	2023-02-17	„Santuokos nutraukimas“, 4 akad. val.	Prof. dr. E. Tamošiūnienė, J. Maciejewski	163
3.	2023-02-24	„Notarinės praktikos apibendrinimas“, 4 akad. val.	Notarų rūmų teisininkai ir IT administratoriai <i>Su filmavimu</i>	154

4.	2023-03-31	„Su PVM“ ar „be PVM“ – tinkamas sandorio kainos ir jos mokėjimo tvarkos mokestinio elemento aprašymas notarinuose sandoriuose“, 2 akad. val. „Notaro atsakomybė už sandorio šalių mokestinius pažeidimus“, 2 akad. val.	Dr. Paulius Gruodis, VU	152
5.	2023-04-28	„Notaro biuro darbuotojas 2023 metais: dėl ko turi būti susitaręs, o su kuo turi būti supažindintas“, 2 akad. val. „Naujausia teismų praktika notarų civilinės atsakomybės kontekste“, 2 akad. val.	Dr. Tomas Bagdanskis, VU Dr. Albertas Šekštelo, VU	152
6.	2023-05-26	„Naujausia teismų praktika notarinių sandorių pripažinimo negaliojančiais kontekste“, 4 akad. val.	Dr. Albertas Šekštelo, VU	147
7.	2023-06-16	„Notarinės praktikos apibendrinimas“, 4 akad. val.	Notarų rūmų teisininkai ir IT administratoriai	138
8.	2023-09-22	„Notaro vaidmuo sudarant įmonės pirkimo-pardavimo sutartis. Įstatinio kapitalo didinimas arba reorganizavimas“, 4 akad. val.	Dr. Paulius Miliauskas, VU	139
9.	2023-10-27	„Notarinės praktikos apibendrinimas“, 4 akad. val.	Notarų rūmų teisininkai ir IT administratoriai	149
10.	2023-11-24	„Kas naujo sutarčių teisėje?“, 4 akad. val.	Dr. Laurynas Didžiulis, VU	150
11.	2023-12-15	„Kas naujo daiktinėje teisėje?“, 4 akad. val.	Dr. Laurynas Didžiulis, VU	131
Bendras dalyvavusiųjų skaičius:				1 591

Notarų draudimas

Notarų privalomasis draudimas.

Notarų profesinė civilinė atsakomybė už fiziniams ar juridiniams asmenims padarytą žalą, vykdant notaro profesinę veiklą draudžiama privalomuoju draudimu ir reikalavimai dėl šio draudimo reglamentuoti Notariato įstatymo 6⁽²⁾ str., Notarų rūmų statuto 7 str. 1 d. 13 p. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 8 d. nutarimu Nr. 580 patvirtintose Notarų profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse.

Notarų rūmai notarus privalomuoju draudimu apdraudė draudimo įmonėje ERGO Insurance SE Lietuvos filiale, laikotarpiui nuo 2022 m. spalio 1 d. – 2023 m. rugsėjo 30 d., draudimo suma notarui kiekvienam draudiminiam įvykiui – 100 000 Eur ir nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 30 d. draudimo suma notarui kiekvienam draudiminiam įvykiui – 200 000 Eur.

Draudimo laikotarpis	Įmoka eurais
2013-10-01 – 2014-09-30	805
2014-10-01 – 2015-09-30	560
2015-10-01 – 2016-09-30	500
2016-10-01 – 2017-09-30	500
2017-10-01 – 2018-09-30	535
2018-10-01 – 2019-09-30	560
2019-10-01 – 2020-09-30	650
2020-10-01 – 2021-09-30	670
2021-10-01 – 2022-09-30	653
2022-10-01 – 2023-09-30	716
2023-10-01 – 2024-09-30	1126

11 pav. Privalomojo draudimo įmokų kitimas 2013–2023 m.

Notarų savanoriškas draudimas.

Dėl savanoriškojo notaro profesinės civilinės atsakomybės draudimo notarui drausti savo civilinę atsakomybę atlyginti žalą didesne nei privalomojo draudimo suma Notarų rūmų prezidiumas derino sąlygas ir priėmė nutarimą tęsti šį draudimą ERGO Insurance SE Lietuvos filiale. Savanoriškuoju draudimu, to pageidaujantys notariai, apsidraudė tuo pačiu privalomojo draudimo laikotarpiu: nuo 2022 m. spalio 1 d. – 2023 m. rugsėjo 30 d. ir nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 30 d.

Notarų kompleksinis netektų pajamų draudimas.

Vykdamas 2016 m. balandžio 16 d. Notarų rūmų narių susirinkime priimtą nutarimą drausti notarius kompleksiniu notarų netektų pajamų ir nuo nelaimingų atsitikimų bei kritinių ligų draudimu, notariai apdrausti laikotarpiui nuo 2022 m. birželio 1 d. iki 2023 m. gegužės 31 d. Lloyd's Insurance Company S.A., veikiančia per Baltic Underwriting Agency, AB (BUNDA), laikotarpiui nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2024 m. gegužės 31 d. – AXIS Specialty Europe SE, veikiančia per Baltic Underwriting Agency, AB (BUNDA).

Viešieji ryšiai

2023 metais Notarų rūmų viešieji ryšiai buvo įgyvendinami pagal dvi prioritetines kryptis:

- 1) nuolat išskylančių žiniasklaidos ir visuomenės informacijos poreikių tenkinimas;
- 2) kryptingas informavimas apie notarų teikiamas paslaugas ir jų naujoves, ypač nuotolinių notarinių veikslių plėtrą, eNotaro informacinę sistemą ir jos funkcionalumą.

2023 metais buvo parengti du Notarų rūmų leidiniai: žurnalo „Notariatas“ Nr. 32, (spausdintinė ir elektroninė formos), skirtas notariato reformos 30-mečiui, ir elektroninio leidinio „Notariatas Plius“ Nr. 5.

Bendradarbiaujant su „Laisvės TV“ kūrybine komanda, buvo sukurti keturi kompiuterinės animacijos informaciniai filmukai, skirti notarams priskirtų naujų veikslių ir elektroninių paslaugų aiškinimui: „Kokiomis aplinkybėmis galima nutraukti santuoką pas notarą?“, „Sistemos eNotaras karuselė padės klientams greičiau pakliūti pas notarą“, „Kas ir pagal kokius principus nustato notarų įkainius?“, „Pradeda veikti Notarų rūmų ir NEWSEC elektroninių nekilnojamojo turto aukcionų sistema“. Ši vaizdo produkcija platinama socialiniuose tinkluose bei Notarų rūmų internetinėje svetainėje.

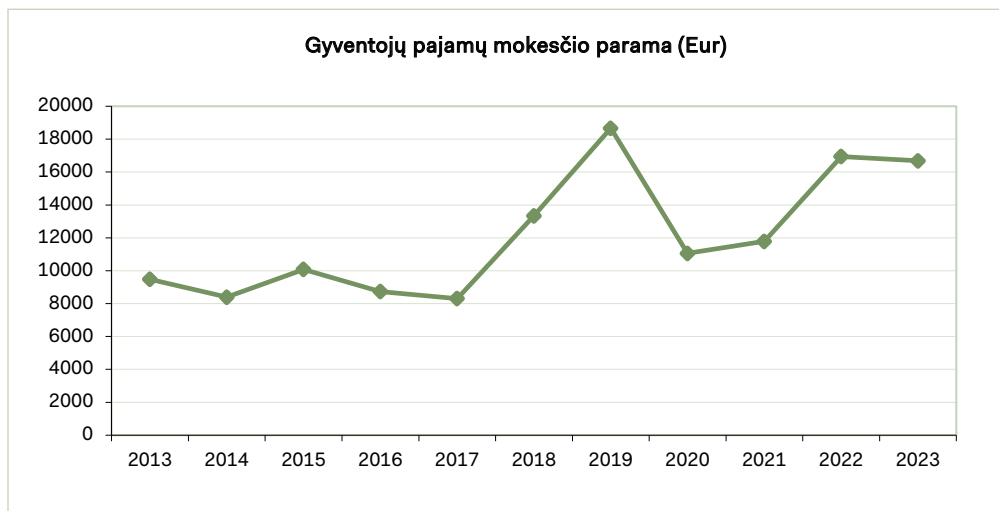
Tenkinant žiniasklaidos poreikius, buvo parengta daugiau kaip pusė šimto raštiškų atsakymų ir interviu Lietuvos žiniasklaidos priemonėms: naujienų portalams ir leidiniams, televizijos ir radijo stotims. Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis dešimtis kartų teikė žodinius komentarus TV ir radijo laidoms.

Notarų rūmai taip pat pasitikrino visuomenės pasitikėjimą. Remiantis sociologine apklausa, kurią atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“. Kaip rodo Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ atlikta apklausa, net 88 procentai apklaustųjų Lietuvos įmonių vadovų ir atsakingų asmenų labiausiai tarp dešimties teisinių profesijų ir institucijų pasitiki notaramis. Absoliuti verslo vadovų dauguma palankiai vertina 2021 metais įteisintą galimybę atlikti nuotolinius notarinius veiksmus. Teigiamai arba greičiau teigiamai nuotolinius notarinius veiksmus vertina 55 proc. apklaustųjų verslo vadovų, patenkinamai – 5 proc., neigiamai arba greičiau neigiamai – 11 proc., 29 proc. nežinojo arba negalėjo atsakyti į šį tyrimo klausimą. Lietuvos verslo vadovai turėjo aiškia nuomonę ir santuokos klausimais. Tyrėjų paklausti, kaip vertina nuo 2023 metų pradžios įsigaliojusią tvarką, kai notaras gali nutraukti santuoką, jei tarp sutuoktinių nėra ginčo ir nepilnamečių vaikų, šią naują teigiamai arba greičiau teigiamai įvertino 69 proc. respondentų. Patenkinamai vertino 3 proc., neigiamai arba greičiau neigiamai – 8 proc., nežinojo arba neatsakė – 20 proc. apklaustųjų.

Gyventojų pajamų mokesčio parama

2023 metais Notarų rūmai buvo paremti 16.681 eurų pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 34 str. 3 d.

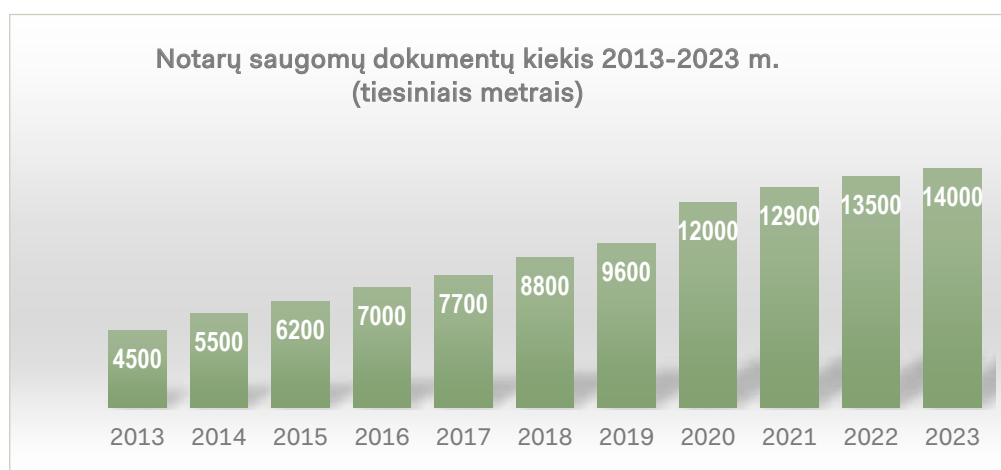
12 pav. GPM parama 2013–2023 m.

Notarų sudarytų dokumentų tvarkymas ir saugojimas

Igyvendinant Notariato įstatymo reikalavimus Notarų rūmai dėl notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų archyvo saugojimo ir administravimo yra sudarę sutartį su AB „Iron Mountain Lithuania“, turinčia licenciją teikti dokumentų saugojimo bei jų administravimo paslaugas.

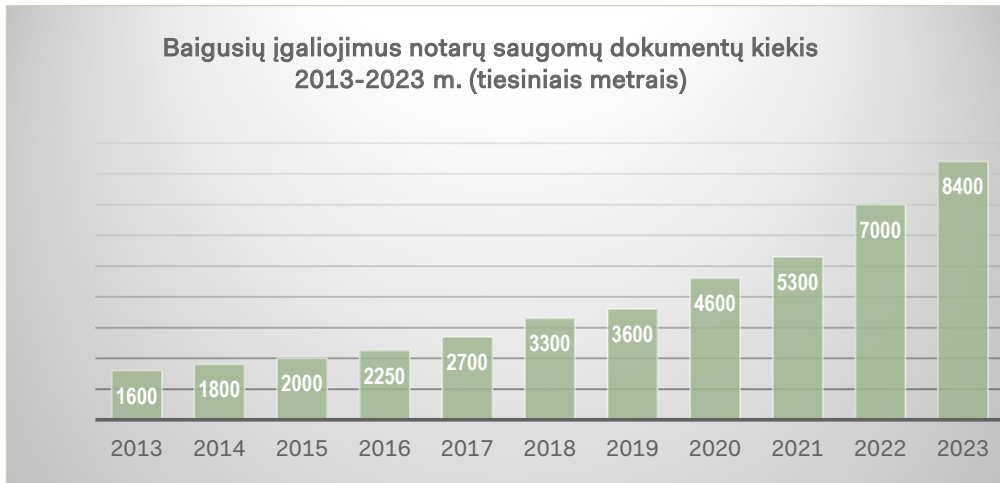

Ataskaitos pateikimo dienai archyve AB „Iron Mountain Lithuania“ dokumentus saugo 175 Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus, Anykščių, Akmenės, Biržų, Druskininkų, Elektrėnų, Ignalinos, Jonavos, Jurbarko, Kalvarijos, Kėdainių, Kretingos, Kupiškio, Lazdijų, Lentvario, Marijampolės, Mažeikių, Palangos, Pasvalio, Pakruojo, Plungės, Prienų, Radviliškio, Raseinių, Rokiškio, Skuodo, Šakių, Šalčininkų, Šilalės, Šilutės, Širvintų, Švenčionių, Tauragės, Telšių, Trakų, Ukmergės, Utenos, Varėnos, Visagino, Zarasų miestų ir rajonų savivaldybių notarai. Jų dokumentai sudaro apie 14 000 tiesinių metrų.

13 pav. Saugomų dokumentų kiekis 2013–2023 m.

Archyve saugomi 99-ių įgaliojimus baigusių notarų dokumentai. Jų archyvas sudaro 8 400 tiesinių metrų. 2023 metais buvo perduotas baigusių įgaliojimus notarų Nijolės Daubarienės, Rimos Vilčinskaitės, Juditos Pronckienės, Žydrūnės Barovskienės, Danutės Sandarienės, Birutės Zabitenės, Virginijos Jarienės, Alfredos Bluškienės, Meilutės Balčienės, Dalios Malinauskienės ir Sergejaus Kizino veiklos metu sudarytų dokumentų archyvas.

14 pav. Baigusių įgaliojimus notarų saugomų dokumentų kiekis 2013–2023 m.

2020–2024 m. kadencijai Notarų rūmų prezidiumo sudaryta Dokumentų ekspertų komisija: komisijos pirmininkė – Vilniaus miesto notarė Dalia Jungevičienė, pavaduotoja – Vilniaus miesto notarė Judita Skrodenytė, nariai – Alytaus miesto notarė Nijolė Liubamirskienė, Klaipėdos miesto notarė Gražina Kazlaučiūnienė, Joniškio rajono notarė Loreta Stankevičienė ir Panevėžio miesto notarė Rūta Rastėnienė.

Komisija svarstė, teikė nuomonę bei pasiūlymus dokumentų vertės ekspertizės, tvarkymo ir apskaitos, notarų dokumentacijos planų, ilgai saugomų bylų apyrašų, trumpai saugomų bylų sąrašų, dokumentų naikinimo aktų klausimais.

Notaro archyvinių dokumentų tvarkymas, bylų apyrašų savalaikis parengimas, notaro dokumentų sutvarkymas ir apyrašų sudarymas yra vienas iš Notarų atestacijos komisijos vertinimo kriterijų vykdant notarų atestaciją. Nuolatinį dėmesį tinkamam notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų tvarkymui ir saugojimui skyrė Notarų rūmų prezidiumas.

2023 metais toliau buvo sprendžiami klausimai, rengiamos pastabos ir pasiūlymai, susiję su elektroninių dokumentų tvarkymu, elektroninių bylų formavimu, elektroninių apyrašų, sąrašų sudarymu, elektroninių dokumentų saugojimu, jų naikinimu informacijoje sistemoje eNotaras.

Vyko susitikimai dėl Notarų rūmų ir AB „Iron Mountain Lithuania“ sudarytos sutarties dėl notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų archyvo saugojimo ir

administravimo sutarties sąlygų derinimo, archyvavimo paslaugų ir priemonių įkainių bei terminų.

Pagal institucijų pagal kompetenciją prašymus buvo parengti atsakymai, archyviniai dokumentai, informacija dėl notaro profesinę veiklą baigusiu įgaliojimus notarų archyvinų dokumentų.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Tarptautinėje erdvėje Lietuvos notariatas ir toliau veikia kaip aktyvus tarptautinių, Europos notariato organizacijų narys bei nuolatinis patarėjas ir patirties skleidėjas Rytų Partnerystės šalių notariatams. 2023-aisiais metais pagrindinės tarptautinio bendradarbiavimo formos yra fiziniai ir nuotoliniai susitikimai, daugiašaliai renginiai, ryšių palaikymas elektroninėmis ir skaitmeninėmis priemonėmis.

Tarptautiniai renginiai 2023 m., dalyvaujant Lietuvos notariato atstovams

UINL renginiai:	<ul style="list-style-type: none"> 2 – Generalinė tarybos ir 1 notariatų narių asamblėja (2023-05-18/20 Benine, 11-07/11 Brazilijoje) 1 – CCNI posėdis (2023-11-07 Brazilijoje) 1 – CCNI konferencija Uzbekistane (2023-10-10 Samarkande) 2 – Europos reikalų komisijos posėdžiai (2023-06-22/23 Romoje, 10-18/19 Barselonoje) 1 – Pasaulinis notarų universitetas (2023-07-03/07 Romoje) 1 – Pasaulinis notarų simpoziumas (2023-11-07 Brazilijoje)
CNUE renginiai:	<ul style="list-style-type: none"> 3 – CNUE generalinės asamblėjos (2023-03-10 Briuselyje, 06-30 Rygoje, 12-08 Briuselyje) 9 – CNUE valdybos posėdžiai (2023-01-20 Berlyne, 02-10 Briuselyje, 03-10 Briuselyje, 04-18 nuotoliniu būdu, 06-02 Hamburge, 09-20 Diuseldorfe, 10-18 Konstancoje, 10-24 Briuselyje, 11-06 nuotoliniu būdu) 3 – CNUE konferencijos (2023-09-08 Rygoje dirbtinio intelekto tema, 09-21 Briuselyje skaitmeninimo ir įmonių teisės tema, 10-25 Briuselyje pažeidžiamų suaugusiųjų asmenų apsaugos tema) 3 – Europos notarų tinklo susitikimai (2023-02-21 nuotoliniu būdu, 06-01/02 Vienoje, 10-19/20 Valensijoje) 1 – Europos notarų tinklo 15-osioms metinėms skirta konferencija (2023-03-09 Briuselyje) 1 – projekto „MAPE Successions“ baigiamoji konferencija (2023-03-23 nuotoliniu būdu) 1 – CNUE projekto „EL@N I“ uždarymo vebinarai „ES bendrovių teisė“ ir „ES duomenų apsauga“ (2023-03-28 nuotoliniu būdu)

CNUE renginiai:	<p>4 – CNUE darbo grupės „Naujosios technologijos“ posėdis ir Futurologijos forumo susitikimai (2023-04-13, 04-26, 05-16, 12-11 nuotoliniu būdu)</p> <p>1 – CNUE darbo grupės „Duomenų apsauga“ posėdis (2023-10-02 Briuselyje)</p> <p>1 – susitikimas su Austrijos notariato atstove Cindy Foekeher (2023-03-02 nuotoliniu būdu)</p> <p>1 – Europos teisminio tinklo civilinėse ir komercinėse bylose susitikimas ir seminaras (2023-11-30 – 12-01 Briuselyje)</p> <p>1 – CNUE 30-metis (2023-12-07 Briuselyje)</p>
Renginiai pagal dvišalį/ trišalį bendradarbiavimą:	<p>1 – Susitikimas su Kirgizijos notarų rūmais (2023-02-28 nuotoliniu būdu)</p> <p>1 – Maroko notariato vizitas (2023-03-23 Vilniuje)</p> <p>1 – Latvijos notariato 30-mečio minėjimas (2023-09-08 Rygoje)</p> <p>1 – Moldovos notariato 25-metis (2023-09-15 nuotoliniu būdu)</p> <p>1 – Čekijos notariato 30-metis (2023-10-05 Prahoje)</p> <p>1 – Tarptautinė konferencija (2023-10-11 Samarkande)</p> <p>1 – Estijos notariato 30-metis (2023-11-03/04 Taline)</p> <p>1 – Baltijos notariatų trišalė taryba (2023-12-02 Vilniuje)</p>
Viso dalyvauta:	45-iuose tarptautiniuose renginiuose

Atstovavimas tarptautinėse organizacijose.

Narystės tarptautinėse organizacijose mokesčiai už 2023 metus: 7.739,27 eurų – Tarptautinei notariato sąjungai (UINL), 20.237,73 eurų – Europos Sąjungos notariatų tarybai (CNUE).

2023–2025 metų kadencijos UINL prezidentas – Prancūzijos notaras Lionel Galliez, viceprezidentas Europai – Vokietijos notaras Jens Bormann, Notarų tarptautinio bendradarbiavimo komisijos pirmininkas – Vokietijos notaras Richard Bock. Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis atstovauja Lietuvos notariatui UINL generalinėje taryboje ir notariatų narių asamblėjoje, 2023 metais jis buvo Europos Sąjungos notarų tarybos (CNUE) viceprezidentu, o 2024 metais vadovauja Europos Sąjungos notarų tarybai (CNUE); Prezidiumo narys, Vilniaus miesto notaras Dainius Palaima dalyvauja UINL Europos reikalų komisijoje ir darbo grupėje „Skaitmeninimas ir autentiškumas“, Vilniaus miesto notaras Dalius Paurys – UINL darbo grupėje „Skaitmeninimas ir autentiškumas“ ir CNUE naujųjų technologijų darbo grupėje; Ukmergės notarė Vaidota Majūtė dirbo Europos notarų tinkle, 2024 m. kovo 7 d. Prezidiumo nutarimu nauja Lietuvos notariato atstovė tinkle – Eglė Čaplinskienė.

Veikla Tarptautinėje notariato sąjungoje (www.uinl.org).

Šiandien Tarptautinei notariato sąjungai priklauso 91-as lotyniškojo tipo notariatas iš viso pasaulio.

2023 m. gegužės 18–20 dienomis Cotonou (Beninas) vykusiuose Tarptautinės notariato sąjungos (UINL) instituciniuose posėdžiuose – darbo grupės „Skaitmeninimas ir autentiškumas“ posėdyje bei Generalinės tarybos posėdyje – dalyvavo „Skaitmeninimas ir autentiškumas“ darbo grupės narys, Prezidiumo narys Dainius Palaima. Darbo grupės 2023–2025 metų veiklos programoje numatyta dabartinės situacijos analizė apie skaitmenines priemones ir jų naudojimą notariatuose nariuose, skaitmeninį notarinį dokumentą, nuotolinius notarius veiksmus, privalumus ir grėsmes notaro veiklai, naujų notarinių gebėjimų ir įgūdžių stiprinimas. UINL generalinės tarybos posėdyje buvo patvirtinti UINL vadovų tarybos 2023 m. vasario 24 d. Paryžiuje ir 2023 m. gegužės 18 d. Cotonou posėdžių protokolai, išklaustyti UINL prezidento, viceprezidentų kontinentams, kontinentinių komisijų, tarpkontinentinių komisijų ir darbo grupių veiklos ataskaitos, aptartas UINL statuto kodifikacijos projektas, susipažinta su UINL finansiniais klausimais ir su planuojamais UINL instituciniais posėdžiais 2023, 2024 ir 2025 metais.

2023 m. lapkričio 7–11 dienomis Brazilijos sostinėje Brazilijoje įvyko Tarptautinės notariato sąjungos (UINL) instituciniai posėdžiai, kuriuose dalyvavo Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis.

2023 m. lapkričio 7 d. Notarų tarptautinio bendradarbiavimo komisijos posėdyje CCNI komisijos pirmininkas Richard Bock pristatė spalio 10 d. Samarkande vykusią CCNI konferenciją „Pinigų plovimo prevencija notarinėje praktikoje“ ir svarstymus dėl 2024 metais CCNI konferencijos galimybių. Notariatai, su kuriais deramasi ir kurie galėtų būti ateityje priimti į UINL: Burundi, Kongo, Kambodža, Žaliasis Iškyšulys, Angola, Mozambikas, Gvinėja, Surinamas, Pietų Afrika, Namibija ir Tadžikistanas,. Kaip pabrėžė pirmininkas R. Bock, pasaulyje vyksta bendras judėjimas ir linkstama link to, kad ne tik nekilnojamojo turto, bet ir akcijų perleidimas būtų kuo labiau kontroliuojamas. Tai ypač svarbu, kai kalbama apie pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, kurią vykdo notariai. Kitas CCNI komisijos posėdis planuojamas 2024 m. gegužės 8 d. Belgrade (Serbija).

2023 m. lapkričio 9 d. vyko Pasaulinis notarų simpoziumas „Elektroniniai aktai ir teismų funkcijų perėmimas“. Europos Sąjungos notarų tarybos prezidentas Peter Stelmaszczyk skaitmeninimą įvardijo kaip didelį iššūkį ir notarams, ir teisės aktų leidėjams. Prezidentas apžvelgė skaitmeninimo idėjos kelią Europoje: nuo 1999-ųjų metų iki šiandien šis procesas yra nuolat aktualus. Skaitmeninėje strategijoje 2020–2030

metams yra numatyta, kad skaitmeninimas turi būtų įgyvendintas visuose Europos piliėčio ir įmonės gyvenimo lygmenyse. Notarams labai svarbu įgyvendinti skaitmeninio direktyvą ir pereiti prie skaitmeninio kvalifikuoto parašo naudojimo. Skaitmeniniam pasauliui turi būti pritaikyta autentifikavimo procedūra, užtikrinanti teisinį saugumą. Įgyvendinant eIDAS reglamentą, būtinas asmens tapatybės nustatymas dviem etapais: būtina ne tik registruose patikrinti asmens dokumente esančią nuotrauką, bet ir video-konferencijos būdu pasikalbėti su asmeniu ir išsiaiškinti jo valią. Notarų užduotis – prisidėti prie laisvo asmenų ir paslaugų judėjimo, laisvų prekių ir paslaugų mainų Europos Sąjungoje.

UINL prezidentas Lionel Galliez akcentavo, kad reikalinga tvarka ir progresas, reikalingas notarų ir teisėjų bendradarbiavimas, todėl Tarptautinė notariato sąjunga tiesia ranką Tarptautinei teisėjų asociacijai, su kuria pasirašyta bendradarbiavimo sutartis. Anot Prezidento, notariai savo darbe naujusias informacines technologijas naudoja jau seniai, tačiau ką tik praūžusi pandemija iškėlė naują iššūkį: kaip, išlaikant aukščiausią teisinio saugumo užtikrinimo lygį, tvirtinti notarinčius veiksmus nuotoliniu būdu. Labai svarbu užtikrinti saugų asmens tapatybės nustatymą, asmens duomenų ir privatumo išsaugojimą, saugų apsaugimą notariniais dokumentais, dokumentų saugojimą. Simpoziume buvo pristatyti notarų veiklos skaitmeninio procesai Prancūzijoje, Meksikoje, Čekijoje, Maroke.

Antroji Pasaulinio notarų simpoziumo dalis buvo skirta teismų funkcijų perėmimui, pristatyta situacija Italijoje, Vengrijoje, Slovėnijoje, Ispanijoje, Japonijoje, Kvebeke, Prancūzijoje, Vokietijoje, Kinijoje. Tose šalyse, kuriose teismo procesas trunka ilgiau, mažėja bendras vidaus produktas. Kodėl gi notariai, o ne kiti? Notaras yra valstybės įgaliojamas asmuo, nešališkai ir nepriklausomai vykdamas profesinę veiklą. Šiuo metu mes gyvename globalizacijos ir pandemijos laikotarpyje. Notarams, kaip niekada, yra būtina pasitelkti ne tik valstybės, bet ir informacinių technologijų specialistų pagalbą.

Simpoziumo išvados: nuolat stiprėja sutarties laisvės principas. Vis daugiau teismo funkcijų yra perduodama notarams. Būtina sutarties šalims suteikti tinkamas, objektyvias ir nešališkas teises konsultacijas. Tinkamai parengta ir notaro patvirtinta sutartis turi šiuos esminius bruožus: tvirtinamąją galią ir vykdomąją galią. Tai yra teismo spėndimo alternatyva. Notaro patvirtinto dokumento pagrindu atsirandančios teisės ir pareigos yra registruojamos viešuosiuose registruose. Notarinių dokumentų tarpvalstybinį judėjimą palengvina tarptautinės konvencijos ir sutartys dėl dokumentų priėmimo, įteikimo ir pripažinimo. Teisėjų ir notarų statusas yra labai panašus: jiems keliami tie patys išsilavinimo reikalavimai, būtinybė nuolat kelti kvalifikaciją, dalyvauti mokymuose ir kt.

2023 m. lapkričio 10 d. vyko UINL Generalinė taryba ir Notariatų narių asamblėja, kuriai pirmininkavęs UINL prezidentas Lionel Galliez išskyrė tris pagrindinius veiklos prioritetus: darbas su Pasaulio Banku, notaro kompetencijų plėtra ir UINL teritorijos plėtra (naujų narių priėmimas). Tarptautinė notariato sąjunga taip pat užsibrėžė tikslą – sukurti Notariato kodeksą ir išdėstyti pagrindinius notaro profesijos principus. Pagrindinės kodekso dalys: notaro statusas, Notarų rūmų organizaciniai principai, notarų veiklos principai, notarinio dokumento tvirtinamoji, įrodomoji ir vykdomoji galia. Remiantis Notarų tarptautinio

bendradarbiavimo komisijos (CCNI) išvada, asamblėja nusprendė priimti Tadžikistano notariatą nario stebėtojo teisėmis UINL Azijos reikalų komisijoje. Atsižvelgiant į UINL administraciniame sekretoriате gautą Azerbaidžano prašymą nukelti jo priėmimo į UINL klausimą, asamblėja šiam prašymui pritarė. CCNI komisijai buvo pavestas klausimas dėl minimalių reikalavimų, kuriuos turėtų atitikti šalis-kandidatė priėmimui į sąjungą, parengimo. Tai pat asamblėjoje buvo svarstoma galimybė priimti ir individualius narius-notarus, kurių notariatai dar neįstojo į UINL.

Veikla Europos Sąjungos notariatų taryboje (www.cnue.be).

Europos Sąjungos notariatų tarybai (CNUE) 2023 metais vadovavo Vokietijos notaras dr. Peter Stelmaszczyk, viceprezidentas – Lietuvos notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis, kuris perėmė pirmininkavimą ir vadovauja šiai organizacijai 2024 metais.

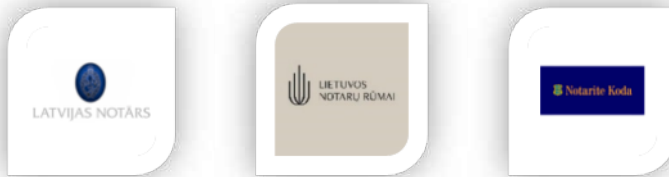
2023 metais Notarų rūmų atstovai dirbo CNUE valdyboje (9 posėdžiai), aptariant ir priimant sprendimus organizaciniais CNUE veiklos klausimais, dalyvavo 3-jose generalinėse asamblėjose, įvairių CNUE darbo grupių – įmonių teisės, autentiškų instrumentų, šeimos teisės, paveldėjimo teisės, mediacijos, konkurencijos teisės, vidaus rinkos, duomenų apsaugos, kovos su pinigų plovimu, naujų technologijų, viešųjų ryšių, išorinių ryšių – grupių posėdžiuose ir veikloje, 2-juose Europos notarų tinklo susitikimuose ir seminaruose. Nuotolinių susitikimų su CNUE biuro nariais metu buvo derinamas CNUE 2024-ųjų metų biudžeto projektas ir 2024 metų CNUE posėdžių planas. Prisidedant prie Europos teisininkų mokymo 2021–2024 metų strategijos rengimo, kartu su kitomis šalimis-partnerėmis Lietuvos notariatas įgyvendino šiuos CNUE projektus: „Mokymai IV – EL@N“ pagal ES teisingumo programos projektą Nr. 101008418 ir „MAPE Successions“ pagal ES projektą Nr. 101007421. Koordinuojant CNUE biurui, buvo parengtas ir 2023 m. balandžio 18 d. Europos Komisijai pateiktas naujas Mokymų projektas EL@N II (autentiškų aktų abipusio pripažinimo, pinigų plovimo prevencijos, pažeidžiamų asmenų apsaugos, notaro skaitmeninių kompetencijų, lyčių lygybės temomis) bei gauta subsidija šio projekto įgyvendinimui 2024–2025 metais. Lietuvos notariatas šiame projekte dirbs pinigų plovimo prevencijos užtikrinimo srityje ir planuoja 2025 metų pradžioje organizuoti tarptautinį seminarą Vilniuje.

CNUE priklauso 22-jų ES šalių, kuriose veikia lotyniškojo tipo notariatas, notarų organizacijos ir 8 nariai-stebėtojai (Šiaurės Makedonija, Juodkalnija, Serbija, Turkija, nuo 2022 metų – Ukraina, nuo 2023 metų – Albanija ir Moldova, o nuo 2024 metų, pirmininkaujant Lietuvai, ir Sakartvelo notariatas).

Dvišalis bendradarbiavimas.

2023 metais Notarų rūmų atstovai dalyvavo tarptautiniuose dvišalio bendradarbiavimo renginiuose, kuriuos skaitė pranešimus:

- 2023 m. vasario 28 d. nuotoliniame susitikime su Kirgizijos notarų rūmais prezidentas Marius Stračkaitis pristatė eNotaras sistemą, nuotolinių ir mišrių notarinių veiksmy tvirtinimo mechanizmus;
- 2023 m. kovo 22–26 d. Maroko notariato delegacijos vizito Vilniuje metu prezidentas Marius Stračkaitis pristatė Lietuvos notariatą, eNotaras elektroninę sistemą, nuotolinių notarinių veiksmy atlikimą. Šio vizito metu 2023 m. kovo 23 d. buvo pasirašytas Lietuvos notarų rūmų ir Maroko nacionalinės notarų tarybos bendradarbiavimo susitarimas;
- 2023 m. spalio 11 d. tarptautinėje konferencijoje „Notariatas skaitmeniniame amžiuje“ Samarkande (Uzbekistanas) Prezidiumo narys Dainius Palaima pristatė Lietuvos notarų atliekamus nuotolinius notarinius veiksmus.

Trišalis bendradarbiavimas.

2023 m. gruodžio 2 d. Vilniuje įvyko Baltijos šalių notariatų trišalės tarybos posėdis, kuriame Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai aptarė savo šalių teises aktualijas, notariatų naujoves, sukurtus IT projektus, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos klausimus, naujas įstatymų leidybos iniciatyvas, nuotolines notarų paslaugas.

Pasaulyje ir toliau intensyvėja nuotolinių tarptautinių renginių ir interaktyvių mokymų organizavimo tendencijos, skatinančios nacionalinius notariatus ieškoti skaitmeninių vaizdo ir nuotolinio ryšio palaikymo sisteminių sprendimų, duomenų perdavimo saugumo užtikrinimo, skaitmeninės asmens tapatybės nustatymo bei nuotolinės notarinių veiksmy atlikimo formos, kuri neišvengiamai tampa būtinybe visiems lotyniškojo tipo notariatams. Notarų vaidmuo pinigų plovimo prevencijoje, asmens duomenų ir privatumo saugojimas, saugus apsikeitimas notariniiais dokumentais, dokumentų ilgalaikis saugojimas, aukšto notarų kvalifikacijos lygio užtikrinimas ir teismams nebūdingų funkcijų perėmimas – tai esminės tolesnės pasaulinio lotyniškojo notariato veiklos kryptys.

***

Lietuvos notarų rūmų 2024 metų veiklos perspektyvos ir kryptys

Notariato sistemos stiprinimas:

- Notarų veiklos koordinavimas, atstovavimas ir dalyvavimas teisėkūros procese.
- Lietuvos Respublikos notariato įstatymo pakeitimų, naujų funkcijų įgyvendinimas.
- Pirmininkavimas Europos Sąjungos notariatų tarybai (CNUE) 2024 metais, atstovaujant Lietuvos ir Europos notarų interesams ir įgyvendinant prioritetus:
  - 1 – Notaro profesijos stiprinimas.
  - 2 – Notaro paslaugų skaitmeninimas.
  - 3 – Pagalba Ukrainai.
- Aktyvi Lietuvos notariato veikla su užsienio valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.
- Lietuvos ir užsienio valstybių teisės, notariato veiklos teisinio reguliavimo, tendencijų, mokslinių tyrimų, studijų ir išvadų analizė.
- Tarptautinių sankcijų įgyvendinimas ir kovos su pinigų plovimu vykdymas.
- Nuosekli teisinė, metodinė ir finansinė parama Ukrainos notariatui.

Notariniams veiksams skirtų informacinių technologijų sprendimų gerinimas ir plėtra:

- Informacinės sistemos „eNotaras“ ir elektroninių paslaugų plėtra.
- Notaro atliekamų funkcijų vykdymas ir plėtra: integracijos su registrais ir apsikeitimas duomenimis.
- Aukcionų organizavimas ir vykdymas informacinių technologijų priemonėmis.
- Notarinių veiksų ir dokumentų skaitmeninio registro ir elektroninių notarinių dokumentų archyvo plėtra.
- Informacinės sistemos „eNotaras“ duomenų saugos užtikrinimas.
- Visuomenės informavimas apie notarinius veiksmus ir paslaugas.

Teisinės kultūros ir kvalifikacijos kėlimas:

- Teisinės kultūros ir profesinės etikos reikalavimų laikymasis.
- Notarinės praktikos vienodinimas ir apibendrinimas.
- Notaro atestacijos ir notaro veiklos tarnybinės priežiūros vykdymas ir profesinės kvalifikacijos tobulinimas.
- Pasirengimo notaro profesijai užtikrinimas, 2024 metais nustatant dešimties kandidatų į notarus (asesorių) poreikį.